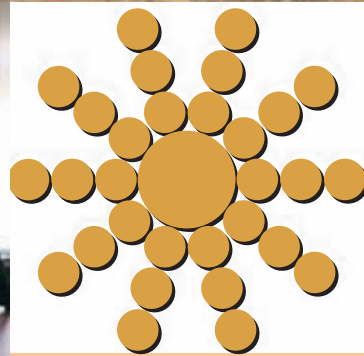

Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија
Bashkësia e njësive të vetëqeverisjes lokale të Republikës së Maqedonisë

ЗЕЛС

Гласило

3
МАРТ
MARS
2007

Gazetë
BNJVL

Почитувани,

Месецот на пролетта, март ја оправда својата симболика на новости, почетоци, успеси и кај ЗЕЛС и општините уште во првите неколку денови.

Континуираните заложбите на ЗЕЛС пред централната власт вродија со плод на самиот старт на месецот кога парламентарците ги изгласаа измените на Законот за минерални суровини. Со тоа, претставниците на локалната самоуправа ќе бидат позадоволни бидејќи со измените 40% од наплатениот надоместок за вршење на геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минералните суровини ќе претставува приходи на буџетот на општината, на чие подрачје се врши концесиската дејност.

Во пресрет на втората фаза од децентрализација, 1 јули 2007, сите активности, средби, работилници на ЗЕЛС, во текот на целиот месец беа насочени во подготовки за успешен старт на општините за тој процес.

Комисиите при ЗЕЛС беа доста активни и овој период, па од одржаните состаноци произлегоа доста заклучоци за важни прашања од локалната сфера.

Но, средбите и заложбите на ЗЕЛС се движеа и на меѓународно и државно ниво.

ЗЕЛС испрати писмо до Амбасадата на Кралството Холандија во Р. Македонија во кое побара од нив финансиска поддршка за продолжување на проектот ПЛУМ во образовниот процес.

Ервоамбасадорот Ерван Фуере даде зелено светло за бараната логистичка поддршка од ЗЕЛС за полесно спроведување на ИПА фондовите во локалната самоуправа.

Министерот за финансии Трајко Славевски позитивно се произнесе за предложените измени на неколку закони од локалната самоуправа кои му беа презентирани на средбата со претставниците на ЗЕЛС.

Не од помало значење беше и средбата на ЗЕЛС со министерот за животна средина и просторно планирање, Целил Бајрами каде беше договорена поинтензивна соработка на двете страни.

Во рамките на редовните активности ЗЕЛС ги одржа 21 и 22 седници на УО од кои произлегоа неколку заклучоци важни за натамошната работа на ЗЕЛС и ЕЛС, особено за поминување на општините во втората фаза на децентрализација.

За Општината Чаир, за сработеното во неа и идните планови ќе прочитате од интервјуто со градоначалникот Изет Меџити.

Новиот амбасадор на ОБСЕ во Македонија, Џорџо Радикати во нашето интервју зборува за процесот на децентрализација во Македонија, искуствата од другите земји.

До одбележувањето на 35 години ЗЕЛС, 26 април-Ден на општините не дели неполн месец, па затоа ЗЕЛС отпочна и со подготовките за прославата.

Сето ова е добар повод за да се запознаете и со останатите содржини кои Ви ги пренесуваме, и Ве потсетуваме дека Гласилото е секогаш отворено за Вашите ставови, коментари и успеси од локалната сфера.

Со почит,

Душица Перишиќ
Извршен директор

Тë nderuar,

Муаји i pranverës, marsi e arsyeton simbolikën e vet të risive, fillimeve, suksese edhe tek BNJVL dhe komunat që nga ditët e para.

Përpjekjet e vazhdueshme të BNJVL-së para pushtetit qendrorë lindën me fryt në fillim të muajit kur parlamentarët i votuan ndryshimet e Ligjit për përbërësit mineral. Me atë, përfaqësuesit e vetëqeverisjes lokale do të jenë më të kënaqur sepse me ndryshimet 40% nga kompenzimi i paguar për kryerje të kërkimeve gjeologjike dhe koncesioneve për eksploatim të përbërësve mineral do të paraqet të ardhura të buxhetit komunal, në rajonin e së cilit kryhet veprimtaria koncesionare.

Në vigjilje të fazës së dytë nga decentralizimi, 1 korriku 2007, të gjitha aktivitetet, takime, punëtori të BNJVL-së, në rrjedhat e gjithë muajit ishin të drejtuara në përgatitje për start të suksesshëm të komunave për këtë proces.

Komisionet pranë BNJVL-së ishin mjaft aktive edhe këtë periudhë, dhe nga mbledhjet e mbajtura dolën mjaft konkludime për çështje të rëndësishme nga sfera lokale.

Por, takimet dhe përpjekjet e BNJVL-së lëviznin edhe në nivel ndërkombëtar dhe shtetëror.

BNJVL dërgoi letër deri te Ambasada e Mbretërisë së Holandës në R. e Maqedonisë në të cilën kërkoi nga ata përkrahje financiare për vazhdimin e projektit PLUUM në procesin arsimor. Euroambasadori Ergan Fuere dha dritë jeshile për përkrahjen e kërkuar logjistike nga BNJVL për implementim më të lehtë të IPA fondeve në vetëqeverisjen lokale.

Ministri i financave Trajko Sllavevski pozitivisht u deklarua për ndryshimet e propozuara të disa ligjeve nga vetëqeverisja lokale që u ishin të prezantuar në takimin me përfaqësuesit e BNJVL-së.

Gjithashtu e rëndësishme ishte edhe takimi që BNJVL e pati me ministrin për mjedis jetësor dhe planifikim hapsinor, Xhelil Bajrami ku ishte kontraktuar bashkëpunim më intenziv të të dyja palëve.

Në kuadër të aktiviteteve të rregullta BNJVL i mbajti seancën e 21 dhe 22 të BD nga të cilat dolën disa konkludime të rëndësishme për punën e mëtutjeshme të BNJVL-së dhe NJVL, veçanërisht për kalimin e komunave në fazën e dytë të decentralizimit.

Për Komunën Çair, për planet e saja të ardhshme dhe për atë se çka ka punuar do të lexoni në intervistën me kryetarin Izet Mexhiti.

Ambasadori i ri i OSBE-së në Maqedoni, Xhorxho Rdikati në intervistën tonë flet për procesin e decentralizimit në Maqedoni, përvojat nga vendet tjera.

Deri te shënimi i 35 vjetorit të BNJVL-së, 26 prilli – Dita e komunave na ndanë muaj jo i plotë, dhe për këtë BNJVL filloi me përgatitjet për festim.

E gjithë kjo është shkak për tu njoftuar edhe me përmbajtjet tjera që Ju bartim, dhe Ju përkujtojmë se Gazeta është gjithnjë e hapur për qëndrimet Tuaja, komente dhe suksese nga sfera lokale.

Me respekt,

Dushica Perishiq
Drejtor Ekzekutivq

СОДРЖИНА

- 4.** Дваесет и прва седница на УО на ЗЕЛС
- 6.** Изгласани измените на Законот за минерални суровини
- 9.** Разговор со амбасадорот на ОБСЕ Џорџо Радикати
- 13.** Интервју со градоначалникот на Општина Чаир, Изет Меџити
- 18.** ЗЕЛС во работна посета на Холандија

4

13

18

ПËРМБАЈТЈЕ

- Seanca e njëzet e një e BD të BNJVL-së **4.**
- Të votuara ndryshimet e Ligjit për përbërësit mineral **6.**
- Intervistë me H.E. Z-ri Xhorxho Radikati, Shef i misionit vëzhgues të OSBE-së në Shkup **9.**
- Intervistë me Kryetarin e Komunës Çair, Izet Mexhiti **13.**
- ZELS representatives pay working visit to VNG International **18.**

ДВАЕСЕТ И ПРВА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

Управниот Одбор на ЗЕЛС на деветти март, во Општина Карпошја одржа дваесет и првата седница. Од тука произлегоа многу важни заклучоци меѓу кои заложбата на ЗЕЛС за продолжување на процесот на децентрализација и продолжување со имплементацијата на втората фаза од страна на што поголем број ЕЛС, како и либерализирање на критериумите од страна на Влада за влез на општините во фискалната децентрализација, потоа за предлогот на ЗЕЛС согласноста на градоначалникот да биде исто така внесен како критериум за отпочнување со втората фаза на децентрализација, како и потребата од промени околу Законот за финансирање.

На Седницата беше потенцирана важноста од утврдување на заклучоци на УО на ЗЕЛС околу критериумите направени во Министерството за финансии за подготвеноста на општините за втората фаза на децентрализација до Владата на Р.М, кои потоа треба да бидат инкорпорирани во извештајот на Комисија за следење на системот за фискална децентрализација во Министерството за финансии, каде ЗЕЛС има свои пет претставници. Беше укажано дека околу дваесетина општини немаат доставено целосни податоци и беше заклучено дека тие градоначалници треба да бидат директно контактирани и во најкус можен рок да испратат информации во кои се содржани прегледите за состојбите со вработените, околу буџетите и нивните ребаланси, судски решенија и технички проекции за својата општина. Како заклучок од оваа дискусија произлезе и залагањето на ЗЕЛС дека на општините треба да им се обезбедат полиберални услови за работа со финансиите, а дека предложените критериуми за преминување на општините во втората фаза од децентрализацијата се престојни. Доколку се работи според нив, ниту една општина не би можела да помине во оваа фаза, иако реално голем број од општините се подготвени за отпочнување со втората фаза. Одредени градоначалници упатија забелешки

SEANCA E NJËZET E NJË E BD TË BNJVL-SË

Bordi Drejtues i BNJVL-së më nëntë mars, në Komunën Karposh e mbajti seancën e njëzet e njëte. Nga këtu dolën shumë konkludime të rëndësishme ndër të cilat nxitja e BNJVL-së për vazhdimin e procesit të decentralizimit dhe vazhdimi me implementimin e fazës së dytë nga ana e sa më shumë NJVL-ve, si dhe liberalizim të kriterëve nga ana e Qeverisë për hyrje në komuna në decentralizimin fiskal, pastaj për propozimin e BNJVL-së pajtueshmëria e kryetarit të jetë gjithashtu e vendosur si kriter për fillimin e fazës së dytë të decentralizimit, si dhe nevoja për ndryshime rreth Ligjit për financim.

Në seancë ishte potencuar rëndësia nga caktimi i konkludimeve të BD të BNJVL-së rreth kriterëve të bëra në Ministrinë për financa për përgatitjen e komunave për fazën e dytë të decentralizimit deri te Qeveria e RM-së, të cilat pastaj duhet të jenë të inkorporuara në raportin e Komisionit për vëzhgim të sistemit për decentralizim fiskal në Ministrinë për financa, ku BNJVL ka pesë përfaqësues të sajë. Ishte theksuar se rreth njëzet komuna nuk kanë shtruar të dhëna të plota dhe ishte konkluduar se ata kryetarë duhet të jenë të kontaktuar në mënyrë direkte dhe në afat sa më të shkurtër kohor të dërgojnë informacione në të cilën janë të përmbajtur kontrollet për gjendjet me të punësuarit, rreth buxheteve dhe ribalanceve të tyre, aktvendimeve gjyqësore dhe projeksione teknike për komunën e tyre. Si përfundim nga ky diskutim doli edhe zotimi i BNJVL-së se komunave duhet t'ju sigurohen kushte më liberale për punën me financat, dhe ashtu kriteret e propozuara për zbatim të komunave në fazën e dytë nga decentralizimi janë më të ashpra. Derisa punohet sipas tyre, asnjë komunë nuk do mundej të kalonte në këtë fazë, edhe pse realisht numër i madh nga komunat janë të përgatitura për fillimin e fazës së dytë. Kryetarë të caktuar dërguan vërejtje deri te disa komuna për nevojën e domosdoshme të paraqitjes së vërtet të fotografisë të borxheve të veta, si dhe seriozisht t'i kuptojnë pyetësorët nga Ministria për financa. Ishte theksuar se përmbushja e kushteve për arritjen e 80 poenave, janë shumë të vështira dhe joreale, dhe BNJVL duhet të zotohet për liberalizim të kushteve dhe sa më shumë komuna të hyjnë në fazën e dytë të decentralizimit, sepse numër i madh i komunave kanë borxhe të trashëguara dhe ata nuk janë aspak fajtorë. Ishte potencuar se edhe në tre takimet e deritanishme të Komisionit është insistuar llogaritë e bllokuara të mos kenë aq rëndësi të madhe në notim. Diskutimi vazhdoi në drejtim të azhurimit të pamjaftueshëm të Komisioneve të caktuara pranë BNJVL-së, që prap negativisht ndikon për komunat. Edhe në këtë seancë përsëri ishte e aktualizuar çështja rreth mospagimit të

до некои општини за неодољната потреба на прикажување на реална слика на нивните долгови, како и сериозно да ги сфатат прашалниците од Министерството за финансии. Беше укажано дека исполнувањето на условите за стекнување на 80 поени, се многу строги и нереални, и ЗЕЛС треба да се залага за либерализација на условите и што поголем број општини да влезат во втората фаза од децентрализацијата, бидејќи голем број општини имаат наследени долгови и тие не се воопшто виновни, а честите ребаланси на буџетите се направени најнапред заради неажурноста на централната власт во префрлањето и дефинирањето на наменските дотации. Беше потенцирано дека и на досегашните три средби на Комисијата е инсистирано блокираните сметки да немаат толку големо значење во бодувањето. Дискусијата продолжи во правец на недоволната ажурност на одредени Комисиите при ЗЕЛС, кое пак негативно влијае за општините подготвено да влезат во втората фаза на децентрализација. И на оваа седница повторно беше актуелизирано прашањето околу неплаќањето на членарина на некои општини на ЗЕЛС, а пред се на членови на УО на ЗЕЛС и беше договорено администрацијата на ЗЕЛС да изготви список за (не)плаќање на членарина, кој ќе се разгледа на наредната седница на УО. Беше истакната потребата да се интервенира кај Владата на РМ и до министерствата, нивната администрација да им помага на општините, односно да биде поотворена интерактивната соработка, а не постојано да се бара најмала грешка и да се одземаат надлежностите на општините.

На Управниот одбор беше отворено и прашањето за иницијативата за измена на Законот за финансирање на ЕЛС, каде ЗЕЛС би ја прифатил улогата на предлагач. Во однос на ова, присутните беа информирани и за иницијативите на ЗЕЛС упатени до Министерството за финансии во однос на Законот за комунални такси, односно зголемување на надоместокот за улично осветлување од 15 на 30 кв/ч. Исто така, присутните беа запознати и со иницијативата за измена на Законот за локална самоуправа, Законот за плати и надоместоци во органите, со кое се предлага максималното исплаќање на советниците да биде една просечна плата.

Присутните беа информирани и за прославата на 35 години ЗЕЛС, на 26 април - Ден на општините. Се дискутираше и за проблемот со пренесување на сопственоста на земјиштето на ЗЕЛС за изградба на "Куќа на општините" при што беше одлучено таа да се пренесе на Општина Карпош, со одлука на советот со конзensus да го отстапи на 99 години, а до крајот на март да се постави камен темелник во рок за изградба од 6 месец. Членовите беа повикани за започнување на постапката за формирање нов УО, односно да се отвори процедура преку политичките партии. На крајот претседателот на Комисијата за е-општини при ЗЕЛС ги информираше присутните за состанокот и за донесениот заклучок за поддршка на иницијативата за донесување на Национална стратегија за развој на електронски комуникации со информатичките технологии на предлог на Владата на РМ.

анетарсimit të disa komunave të BNJVL-së, dhe para se gjithash të anëtarëve të BD të BNJVL-së dhe ishte e kontraktuar që administrata e BNJVL-së të përgatit listë për (mos)pagimin e antarsisë, që do të shqyrtohet në seancën e ardhshme të BD. Ishte theksuar nevoja që të intervenohet tek Qeveria e RM-së dhe te ministritë, administrata e tyre t'ju ndihmon komunave, respektivisht të jetë më e hapur për bashkëpunim interaktiv, dhe jo gjithmonë të kërkohet gabim më i vogël dhe të merren kompetencat e komunave.

Në Bordin Drejtues ishte hapur edhe çështja për iniciativën e ndryshimit të Ligjit për financim të NJVL-ve, ku BNJVL do ta pranonte rolin e propozuesit. Të pranishmit ishin të informuar dhe për iniciativat e BNJVL-së dërguar te ministria për financa në lidhje me ligjin për taksat komunale, për zmadhimin e dëmshpërblimit për ndriçimin e rrugëve nga 15 deri në 30 kv/orë. Gjithashtu të pranishmit ishin të njoftuar me iniciativën për ndrimin e ligjit për vetëqeverisje lokale, dhe ligjit për rrogat dhe dëmshpërblimet në organet me të cilën maksimalisht pagimi i këshilltarëve, të jetë 1 rrogë mesatare.

Të pranishmit ishin të informuar edhe për datën 26 prill e cila do të jetë ditë për festimin e 35 vjetorit të BNJVL-së. Në pjesën e parë do të jetë manifestimi i DAI-USAID, e do të paraqiten edhe mysafir – personalitete të shquara. U bë fjalë edhe për problemin në përcjelljen e tokave të BNJVL-së, është vendosur ti jepet komunës së Karposhit, me vendim të keshillit me konensus ta tërheq në 99. Në fund të marsit të vihet gurthemeli në afat të ndërtimit për 6 muaj. Anëtarët ishin të ftuar për fillimin e procedurës për formimin e BD të ri, respektivisht të hapet procedurë nëpërmjet partive politike. Në fund kryetari i Komisionit për e-komuna pranë BNJVL-së i informoi të pranishmit për mbledhjen edhe për konkludimin e sjellur për përkrahje të iniciativës për sjelljen e Strategjisë nacionale për zhvillim të komunikimeve elektronike me teknologjitë informatike me propozim të Qeverisë së R.M-së.

Средба со министерот за финансии, Трајко Славевски

ЗЕЛС со барање за законски измени за зголемување на општинските приходи

Претседателот на ЗЕЛС, Андреј Петров и потпретседателот Коце Трајановски, на 28 февруари, 2007 година се сретнаа со министерот за финансии, Трајко Славевски, каде повторно беа истакнати барањата на ЗЕЛС за промена на одредени законски одредби. Претставниците од ЗЕЛС побараа од Министерството за финансии да иницира отпочнување на постапка за изменување и дополнување на Законот за комунални такси при што стапката на надомест за улично осветлување од 15 Кв/ч би се зголемила на 30 Кв/ч, со што би се овозможило општините да одзедат соодветен износ на средства потребни за тековно одржување на оваа комунална услуга. Исто така беше побарано Министерството за финансии да иницира и измена на Законот за доноси на имот, во делот каде како даночно ослободување е предвиден данок на имот да не се плаќа на деловните згради и деловните простории кои служат за вршење на дејноста на обврзникот, освен за административни згради и административни простории. Исто така, ЗЕЛС побара даночното ослободување по овој основ да биде целосно укинат бидејќи истото претставува значителна загуба на дел од изворите на општините, особено што ваков вид на инструмент не е познат во ниту една земја во рамките на ЕУ. Предлозите наидоа на одобрување од страна на министерот Славевски, а претседателот и потпретседателот на ЗЕЛС добија ветување дека ќе бидат иницирани соодветни постапки за промена на овие законски одредби. Веднаш по средбата, администрацијата на ЗЕЛС и формално, во писмена форма ги достави истите барања до Министерството за финансии, односно до министерот Трајко Славевски.

По заложбите на ЗЕЛС

Изгласани измените на Законот за минерални сировини

Во Собранието на Република Македонија, на почетокот на месец март, парламентарците ги изгласаа измените и дополнувањата на Законот за минерални сировини. Ова е од огромно значење за единиците на локалната самоуправа, особено за руралните општини, а е резултат на претходните интензивни активности на Комисијата за рурален развој при ЗЕЛС, на постојаните дописи што ЗЕЛС ги упатуваше со барање за законски измени до Влада на Р. Македонија и до Министерството за економија. Со новите измени, во членот 64 од овој Закон, „Утврдување на висина и начин на плаќање на надоместоците“, се предвидува во Тарифникот во кој се утврдува висината за вршење на детални геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минералните сировини, 60% од средствата да претставуваат приходи на Буџетот на РМ, а 40% да претставуваат приходи на Буџетот на општината, на чие подрачје се врши концесиската дејност.

Иако барањата на ЗЕЛС одеа во правец: 60% за општините, а 40% за државата, сепак и ова може да се прифати како успех во однос пак на претходниот текст на Законот за минерални сировини, каде општините воопшто не беа предвидени да добиваат дел од надоместоците.

Takim me ministrin për financa, Trajko Sllavevski

BNJVL me kërkesë për ndryshime ligjore për rritje të të ardhurave komunale

Kryetari i BNJVL-së, Andrej Petrov dhe nënkryetari Koce Trajanovski, më 28 shkurt, 2007 u takuan me ministrin për financa, Trajko Sllaveski, ku përsëri ishin të përmendura kërkesat e BNJVL-së për ndryshim të disa dispozitave ligjore. Në takim përfaqësuesit e BNJVL-së kërkuan që Ministria për financa të inicon fillim të procedurës për ndryshim dhe plotësim të Ligjit për taksat komunale me çka shkalla e kompensimit për ndriçimin rrugor nga 15 Kv/h do të rritej në 30 Kv/h, me çka do të mundësohej komunat të sigurojnë shumë përkatëse të mjeteve të nevojshme për mirmbajtjen rrjedhëse të këtij shërbimi komunal. Gjithashtu ishte kërkuar që Ministria për financa të inicon ndryshim të Ligjit për tatim të pronësisë, në pjesën ku si lehtësim tatimor është paraparë tatim të pronësisë të mos paguhet në ndërtesat afariste dhe hapësirat afariste që shërbejnë për kryerje të veprimtarisë tatimore, përveq banesave administrative dhe hapsirave administrative. BNJVL kërkoj që lehtësimi tatimor me këtë bazë të jetë plotësisht i abroguar. Propozimet u miratuan nga ana e ministrit Sllavevski dhe BNJVL morri premtim se do të jenë të inicuar procedura përkatëse për ndryshim të këtyre dispozitave ligjore. Menjëherë pas takimit administrata e BNJVL-së edhe formalisht, në formë të shkruar i dërgoi kërkesat e njejta deri te Ministria për financa, respektivisht deri te ministri Trajko Sllaveski.

Pas përpjekjeve të BNJVL-së

Të votuara ndryshimet e Ligjit për përbërësit mineral

Në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë, në fillim të majit mars, parlamentarët i votuan ndryshimet dhe plotësimet e Ligjit për përbërësit mineral. Kjo është me rëndësi të madhe për njësitë e vetëqeverisjes lokale, veçanërisht për komunat rurale, dhe është rezultat i aktiviteteve paraprake intensive të Komisionit për zhvillim rural pranë BNJVL-së, të shkresave ekzistuese që BNJVL i dërgoi me kërkesë për ndryshime ligjore deri te Qeveria e R. së Maqedonisë dhe deri te Ministria për ekonomi. Me ndryshimet e reja, në nenin 64 nga ky Ligj, „Vërtetimi i lartësisë dhe mënyra e pagesës së kompensimeve“, parashikohet në Tarifuesin në të cilin vërtetohet lartësia për kryerjen e kërkimeve të detajuara gjeologjike dhe koncesione për eksploatim të përbërësve mineral, 60% nga mjetet të paraqesin të ardhura të Buxhetit të RM-së, dhe 40% të paraqesin të ardhura Buxhetore të komunës, në rajonin e së cilës kryhet veprimtaria koncesionare.

Edhe pse kërkesat e BNJVL-së shkonin në drejtim: 60% për komunat, dhe 40% për shtetin, përsëri edhe kjo mundet të pranohet si sukses në lidhje me tekstin paraprak të Ligjit për përbërësit mineral, ku komunat fare nuk ishin të parapara të fitojnë pjesë nga kompensimet.

Дваесет и втора седница на Управен Одбор на ЗЕЛС

На 23 март во Општина Гази Баба, се одржа 22-та седница на Управниот Одбор на ЗЕЛС на која присуствуваше и министерот за образование и наука, Сулејман Рушити при што се дискутираше за подготовноста на општините за отпочнување на втората фаза на децентрализација во образованието и за предложените измени од страна на ЗЕЛС за Законот за ученички стандард. Беше договорено за поуспешно спроведување на втората фаза на децентрализација во образованието да се формира заедничка Комисија од претставник на ЗЕЛС и од Министерството за образование што подетално ќе ја разгледа подготовноста на општините за отпочнување на оваа фаза. Истата Комисија ќе работи и на разгледување на можностите на општините за прифаќање на надлежностите кои произлегуваат од Законот за ученички стандард. Анализата од работата на Комисијата треба да биде готова до крајот на април и ќе се достави до Владата на РМ, по што ќе следи одлуката на Владата за датумот на отпочнување на

втората фаза, односно од кога локалните власти ќе бидат надлежни и за платите на околу 26.000 вработените во образованието. Анализата треба да покаже дали општините се подготвени и можат да ја прифатат оваа одговорност од 01.07.2007, што е сегашниот став на ЗЕЛС или, пак, почетокот би бил од 01.01.2008, според размислувањата на Министерството за образование. Од страна на ЗЕЛС беше нагласено дека 80% од општините се подготвени за втората фаза на децентрализација и дека процесот не треба да се одлага за 01.01.2008.

Министерот Рушити остана на тврдењето дека со примена на Законот за ученички стандард треба да се отпочне од 01 јануари 2008 година, образложувајќи тоа ќе им помогне на општините за полесно да ги преземат и овие надлежности околу прифаќањето на вработените во ученичките домови по општините, на што претставниците на УО на ЗЕЛС останаа на ставот дека општините се подготвени и ова преземање да стартува комплетно од јули оваа година.

На седницата, беше дискутирано и околу предлозите на ЗЕЛС за измени на Законот за данок на имот каде беше нагласено барањето стопанските субјекти да плаќаат данок не само на административните канцеларии, туку и на останатите производни капацитети. Беше потенцирано и барањето за измени на Законот за комунални такси, односно зголемување на надоместокот за улично осветлување.

Seanca e njëzet e dytë e Bordit Drejtues të BNJVL-së

Më 23 mars në Komunën Gazi Babë, u mbajt seanca e 22-të e Bordit Drejtues të BNJVL-së në të cilën morri pjesë edhe ministri për arsim dhe shkencë, Sulejman Rushiti me çka u diskutua për përgatitjen e komunave për fillimin e fazës së dytë të decentralizimit në arsim dhe për ndryshimet e propozuara nga ana e BNJVL-së për Ligjin për standardet e nxënësve. Ishte kontraktuar për implementim më të suksesshëm të fazës së dytë të decentralizimit në arsim të formohet Komisioni i përbashkët nga përfaqësues të BNJVL-së dhe nga Ministria për arsim që sa më detajisht do ta shqyrtonin përgatitjen e komunave për fillimin e kësaj faze. Komisioni i njejtë do të punon edhe në rishqyrtrimin e mundësive të komunave për pranim të kompetencave që rrjedhin nga Ligji për standarde të nxënësve. Analiza nga puna e Komisionit duhet të jetë gati deri në fund të prillit dhe do të dërgohet deri te Qeveria e RM-së, me çka do të vijon vendimi i Qeverisë për datën e fillimit me fazën e dytë, respektivisht nga kur pushtetet lokale do të jenë kompetentë edhe për rrogat e rreth 26.000 të punësuarve në arsim. Analiza duhet të tregon vallë komunitat janë të përgatitura dhe munden ta pranojnë këtë përgjegjësi nga 01.07.2007, që është qëndrimi i tanishëm i BNJVL-së ose, prap, fillimi do ishte nga 01.01.2008, sipas mendimeve të Ministrisë për arsim. Nga ana e BNJVL-së ishte theksuar se 80% e komunave janë të përgatitura për fazën e dytë të decentralizimit dhe se procesi nuk duhet të shtyhet për 01.01.2008.

Ministri Rushiti mbeti në pohimet se me zbatim të Ligjit për standardet e nxënësve duhet të fillohet nga 01 janari i vitit 2008, duke sqaruar se do t'ju ndihmohet komunave që më lehtë t'i marrin edhe këto kompetenca rreth pranimin të të punësuarve në shtëpitë e nxënësve nëpër komuna, me çka përfaqësuesit e BD të BNJVL-së mbetën në qëndrimin se komunitat janë të përgatitura kjo gjë të fillon plotësisht nga qershori i këtij viti. Në seancë ishte diskutuar edhe rreth propozimeve të BNJVL-së për ndryshime të Ligjit për tatim të pronësisë ku ishte e theksuar kërkesa subjektet ekonomike të paguajnë tatim jo vetëm për zyret administrative, por edhe për kapacitetet tjera prodhuese. Ishte e potencuar edhe kërkesa për ndryshim të Ligjit për taksa komunale, respektivisht të kompenzimit për ndriçim rrugor.

Започна реализација на проектот - "ЕМИ 2"**ЧЕКОР ДО НАМАЛУВАЊЕ НА НЕВРАБОТНОСТА ВО ОПШТИНИТЕ**

Во педесетина општини од земјава, од средината на март започна спроведувањето на втората фаза од проектот Посредување при вработување на млади невработениг-„ЕМУ 2“. Проектот се реализира со финансиска поддршка на УНДП и во координација со Министерството за локална самоуправа, Министерството за труд и социјална политика и ЗЕЛС. Како резултат на успешно спроведената прва фаза „ЕМУ 2“ предвидува привремена, тримесечна работа на граѓани до 35 годишна возраст кои подолг период се евидентирани како невработени во Заводот за вработување и имаат завршено средно или високо образование. Од големиот број на пријавени кандидати, во секоја општина биле одбрани околу 30-ина лица, а се селектирани само оние кои ги задоволуваат барањата на претпријатијата по општините кои пак, претходно се јавиле на огласот за привремено вработување на лица за извршување на јавни работи за нивните потреби.

Избраните кандидати три месеци ќе добиваат по 6.000 денари надоместок за работа и ќе им биде платен персонален данок, за кој Агенцијата за вработување, обезбеди 18 милиони денари, а финансиска поддршка (9,6 милиони денари) за храна и превоз на лицата треба да им обезбедат ЕЛС каде што се ангажирани овие лица. На тој начин невработените ќе имаат можност да стекнат работно искуство, а најуспешните пак според потребите на претпријатијата може да добијат и постојано вработување.

Писмо до Амбасадата на Кралството Холандија**ЗЕЛС ПОБАРА ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ПРОЕКТОТ ПЛУУМ**

Како резултат на успешно спроведениот проект „Програма за локално управување со училиштата“ (ПЛУУМ) реализиран преку Проектот за децентрализација - ДАИ, а со финансиска поддршка од Амбасадата на Кралството Холандија, на почетокот на месец март, преку писмо до Амбасадата од ЗЕЛС побараа продолжување и финансиска поддршка на овој проект. Заблагодарувајќи им се за досегашната поддршка, а во пресрет на втората фаза од процесот на децентрализација, ЗЕЛС изрази надеж дека Амбасадата повторно ќе им биде од помош и за нивните потреби ќе им обезбеди финансиска помош за продолжување на проектот ПЛУУМ.

При тоа, во писмото беше потенцирано дека помошта што овој проект му ја даде на ЗЕЛС, пред се на Комисијата за образование и спорт, како и на опфатените осумте пилот општини, имаше голема важност за целокупниот процес на децентрализација кој стартуваше од 1 јули 2005 година, особено во областа на образованието. И сега, кога од 1 јули, годинава ќе започне втората фаза од процесот на децентрализација, во кои се опфатени и училиштата, ЗЕЛС очекува „ПЛУУМ 2“, да биде во насока на продлабочување на поддршката на Комисијата за образование при ЗЕЛС и развивањето на меѓуопштинската соработка во делот на образованието.

Filloi realizimi i projektit- "EMY 2"**HAP DERI TE ZVOGËLIMI I PAPUNËSISË NË KOMUNA**

Në pesëdhjetë komuna nga vendi, nga mesi i muajit mars filloi realizimi i fazës së dytë nga projekti “Ndërmjetësim gjatë punësimit të papunësve të rinjë” - „EMY 2,“. Projekti u realizua me përkrahje financiare të UNDP-së dhe në koordinim me Ministrinë për vetëqeverisje lokale, Ministrinë për punë dhe ploitikë sociale dhe BNJVL-në. Si rezultat i zbatimit të suksesshëm të fazës së parë „EMY 2,“ parashikon punë të përkohshme, tre mujorëshe për qytetarë deri në moshën 35 vjeqare të cilët në afat më të gjatë janë të evidentuar si të papunësuar në Entin për punësim dhe kanë të kryer arsim të mesëm ose të lartë. Nga numri i madh i kandidatëve të paraqitur, në secilën komunë ishin të mbledhur rreth 30 persona, dhe janë të selektuar vetëm ata që i plotësojnë kërkesat e ndërmarrjeve në komuna të cilat prap, paraprakisht janë paraqitur në shpallje për punësim të përkohshëm për kryerje të punëve publike për nevojat e tyre.

Kandidatët e zgjedhur tre muaj do të fitojnë ka 6.000 denarë kompensim për punë dhe do t’ju jetë i paguar tatim personal, për të cilën Agjencioni për punësim, siguroi 18 milionë denarë, dhe përkrahje financiare (9,6 milion denarë) për ushqim dhe transport të personave. Në këtë mënyrë të papunësuarit do të kenë mundësi të përvetësojnë përvojë pune, dhe më të suksesshmit përsëri sipas nevojave të ndërmarrjeve munden të fitojnë edhe punësim të përhershëm.

Letër deri te**Ambasada e Mbretërisë së Holandës****BNJVL KËRKOI VAZHDIMIN E PROJEKTIT PLUUM**

Si rezultat i implementimit të suksesshëm të projektit “Program për qeverisje lokale me shkollat” (PLUUM) ka realizuar nëpërmjet Projektit për decentralizim – DAI, dhe me përkrahje financiare nga Ambasada e Mbretërisë Holandeze, në fillim të muajit mars, me letër deri te Ambasada nga BNJVL kërkoi vazhdimin e përkrahjes financiare të këtij projekti. Duke ju falenderuar për përkrahjen e deri tanishme, dhe në vigjilje të fazës së dytë të decentralizimit, BNJVL shprehi shpresë se Ambasada përsëri do t’ju del në ndihmë dhe për nevojat e tyre dhe do të siguron ndihmë financiare për vazhdimin e projektit PLUUM.

Në letër, para se gjithash ishte potencuar ndihma që ky projekt i dha BNJVL-së, para se gjithash Komisionit për arsim dhe sport, si dhe pesë pilot komunave, ka pasur rëndësi të madhe për procesin gjithpërfshirës të decentralizimit i cili filloi nga 1 korriku 2005, veçanërisht në lëminë e arsimit. Edhe tani, kur nga 1 korriku, i këtij viti do të fillon faza e dytë nga procesi i decentralizimit, ku janë të përfshira edhe shkollat, BNJVL pret PLUUM 2 të jetë në drejtim të thellimit të përkrahjes së Komisionit për arsim pranë BNJVL-së dhe zhvillimin e bashkëpunimit ndërkomunal në pjesën e arsimit.

*Интервју со Н. Е. Г-н Џорџо Радикаџи,
Шеф на Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје*

СИТЕМОТ НА ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНА ВЛАСТ ДАВА ПОДОБРИ ОДГОВОРИ НА ПОТРЕБИТЕ НА СИТЕ ГРАЃАНИ

Н. Е. Г-н Џорџо Радикаџи е роден во Рим, каде дипломираше право и влегол во дипломатската служба. Во текот на својата богата кариера, бил на служба низ целиот свет, како на пример во Женева, Бразилија, Анкара, Вашингтон, и Њујорк. Исто така има и обемно искуство во развивањето и спроведувањето програми за странска помош проекти за помошна заедниците. Амбасадорот дојде во Скопје по завршувањето на неговиот мандат како Амбасадор на Италија во Чешката Република. Сега е Шеф на Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје, најстарата функција на терен во рамките на ОБСЕ, и еден од главните поддржувачи на процесот на децентрализација.

Набргу по преземањето на оваа функција, Ви е почнавте да ги посетувате општините. Колку вкупно општини планирате да посетите и дали веќе имате стекнато одредени впечатоци?

Општините ги сметам за многу важна алка во обезбедувањето ефикасен политички систем и успешно функционирање на државната администрација, бидејќи се најблискиот јавен соговорник со локалните заедници, и со тоа особено способни да ги согледаат потребите и да пружат услуги на граѓаните. Би сакал да посетам што е можно повеќе општини зашто тоа ќе ми овозможи увид не само во процесот на децентрализација, туку и во севкупните карактеристики на земјата. Сепак, заради временската ограниченост, во првите неколку месеци ќе можам да посетам само околу петнаесетина единици на локална самоуправа низ земјава. Верувам дека ова ќе ми помогне да добијам подобра претстава за локалната самоуправа и поконкретно, за одвивањето на реформите во областа на децентрализацијата. Сепак, во овој момент, можам да издвојам една особина што ја забележав како заедничка за сите општини што досега ги посетив: градоначалниците покажуваат искрен ентузијазам за својата работа, и ова ќе биде важен фактор кога ќе се соочат со предизвиците кои допрва доаѓаат.

Изјавивте дека еден од приоритетите на ОБСЕ во Македонија е децентрализацијата. Во кој правец ќе ја продолжи ОБСЕ својата поддршка на

*Интервиста ме Н.Е. З-ри Xhorxho Radikati,
Шеф i мисионит вџзхgues тѐ OSBE-сѐ нѐ Shkup*

СИТЕМИ И ПУШТЕТИТ ДЕЦЕНТРАЛИЗУЕС ЈЕР ПѐРГЈИГЈЕ Мѐ Тѐ МИРА ПѐР НЕВОЈАТ Е Тѐ ГЈИТѐ ҚУТЕТАРѐВЕ

Н.Е. З-ри Xhorxho Radikati ештѐ i lindur нѐ Romѐ, ку ка дипломар drejtѐsinѐ dhe ка hyrѐ нѐ shѐrbim diplomatik. Nѐ vijim тѐ karierѐs сѐ tij тѐ pasur, ishte нѐ shѐrbim rreth gjithѐ botѐs, si пѐр shembull Zhenevѐ, Brazili, Ankarѐ, Uashington, dhe Nju Jork. Gjithashtu ка пѐрвојѐ vѐllimore нѐ zhvillimin dhe realizimin e programeve пѐр ndihmѐ тѐ huaj dhe projekte пѐр ndihmѐ тѐ bashkѐsive.

Ambasadori erdhi нѐ Shkup pas пѐrfundimit тѐ mandatit тѐ vetѐ si Ambasador i Italisѐ нѐ Republikѐn e Чekisѐ. Tash ештѐ Шеф i мисионит вџзхgues тѐ OSBE-сѐ нѐ Shkup, fukcioni мѐ i vjetѐр нѐ teren нѐ kuadѐр тѐ OSBE-сѐ, dhe нјѐ ндѐр пѐркrahѐsit kryesorѐ тѐ процесит тѐ decentralizimit.

Shumѐ shpejt pas marrjes сѐ kѐtij funksioni, ju filluat t'i vizitoni komunat. Gjithsej са komuna planifikoni t'i vizitoni dhe vallѐ tani мѐ keni fituar пѐрshtypje тѐ caktuara?

Komunat i konsiderojѐ si mjet tepѐр esencjal нѐ sigurimin e sistemit efikas dhe politik dhe funksionimin e suksesshѐм тѐ administratѐs shtetѐrore, sepse janѐ bashkѐbisedues мѐ тѐ afѐрт publik me bashkѐsitѐ lokale, dhe me atѐ veћanѐrisht тѐ aftѐ пѐр t'i vѐrtetuar nevojat dhe тѐ ofrojnѐ shѐrbime пѐр qytetarѐт. Do dѐshiroja тѐ vizitoja са мѐ shumѐ komuna sepse ajo do тѐ мѐ mundѐson shikim jo vetѐм нѐ процесин e decentralizimit, por edhe нѐ karaktersitikat gjithpѐrfshirѐse тѐ vendit. Пѐрсѐри, пѐр shkak тѐ kufizimit kohor, нѐ muajt e parѐ do тѐ mundem тѐ vizitujѐ vetѐм pesѐmbѐdhjetѐ нјѐси тѐ vetѐqeverisjes lokale rreth vendit. Besojѐ se kjo do тѐ ndihmojѐ тѐ fitojѐ paraqitje мѐ тѐ mirѐ пѐр vetѐqeverisjen lokale dhe мѐ konkretisht, пѐр zhvillimin e reformave нѐ lѐminѐ e decentralizimit. Пѐрсѐри, нѐ kѐтѐ moment, mundem тѐ ndajѐ нјѐ veћori qѐ e vѐreja si тѐ pѐrbashkѐт пѐр тѐ gjitha komunat qѐ deri мѐ tash i kam vizituar: kryetarѐт tregojnѐ entuziazѐм тѐ vѐrtetѐ пѐр punѐн e vetѐ, dhe kjo do тѐ jetѐ faktor i rѐndѐsishѐм kur do тѐ ballafaqohen me sfidat qѐ plotѐsisht po vijnѐ.

Deklaratat qѐ нјѐ ндѐр prioritetet e OSBE-сѐ нѐ Maqedoni ештѐ decentralizimi. Nѐ atѐ drejtim vallѐ OSBE do та vazhdon пѐркrahjen e vetѐ тѐ

процесот, т.е. во кои области планирате да ја фокусирате својата поддршка за општините?

Нашиот интерес за процесот на децентрализација не произлегува само од Охридскиот рамковен договор, кој дава примат на пренесувањето овластувања на локалната власт, туку и поопшто, од сваќањето дека еден систем на децентрализирана власт дава подобри одговори на потребите на сите граѓани. Одделот за реформа на јавната администрација при Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје е активно вклучен во поддржувањето на реформите во рамките на мандатот на ОБСЕ во земјава. Оттука, нашиот ангажман на локално ниво се состои од два главни столба: оспособување на општините да ги вршат новите должности во согласност со законот и локалните потреби; и настојување одлучувањето на локално ниво да се заснова врз партиципативниот принцип, како што е вклучувањето на сите заедници на еден застапнички и рамноправен начин. Првиот приоритет бара, на пример, активности како што се јакнење на капацитетите за локално раководење и администрација, со посебен акцент врз финансискиот менаџмент (локални даноци и давачки, внатрешна контрола и финансиски операции) и напори за подобрување на квалитетот на услугите. А пример за активностите поврзани со нашиот втор приоритет е нашата поддршка за општинските комисии за односи меѓу заедниците. Покрај работата врз овие приоритети, ние сме им на располагање на општините за пружање помошна лице место. Освен ова, одржуваме продуктивен и долгорочен однос со ЗЕЛС, координирајќи еден постојан и единствен глас за сите општини. На пример, нашата одлука да го спонзорираме ова Гласило се заснова врз нашиот интерес да го поддржиме функционирањето на еден заеднички форум за сите единици на локална самоуправа.

Со оглед на Вашето богато искуство, дали сте сега подготвени да направите паралела помеѓу нивото на развој на локалната власт овде и во другите земји кои ги познавате? На што би препорачале да се фокусираат нашите општини во следниот период, со цел да го зголемат нивото на локална демократија?

За мене е се уште рано да ги споредувам тековните реформи за децентрализација овде со оние во други земји, но можам да ги цитирам позитивните оценки што ги искажале други меѓународни фактори во Македонија во врска со досега постигнатите резултати. Приоритетите на општините за претстојниот период се веќе поставени со законот: единиците на локална самоуправа ќе се концентрираат на своите напори да ги исполнат условите, особено оние финансиските, потребни за влез во втората фаза на децентрализацијата. Ова, секако бара и силни напори од страна на централната Влада. Верувам дека одржувањето на темпото на реформата е важен фактор во постигнувањето одржливи резултати и во развојот не само на институциите на локалната власт, туку и на својата како целина.

процесит, në cilat lëmi planifikoni ta fokusoni përkrahjen tuaj për komunat?

Interesi ynë për procesin e decentralizimit nuk rrjedh vetëm nga Marrëveshja kornizë e Ohrit, që jep prioritet në batjen e autorizimit të pushtetit lokal, por edhe në përgjithsi, nga kuptimi se një sistem i pushtetit decentralizues jep përgjigje më të mirë për nevojat e të gjithë qytetarëve. Dikasteri për reforma në administratën publikë pranë Misionit vëzhgues të OSBE-së në Shkup është aktivisht i kyqur në vazhdimin e reformave në kuadër të mandatit të OSBE-së në vend. Nga këtu, angazhimi ynë në nivel lokal përbëhet nga dy shtylla kryesore: aftësim të komunave t'i kryejnë detyrimet e reja në pajtim me ligjin dhe nevojat lokale; dhe të vendosurit në nivel lokal të bazohet në principin participial, siq është vendosja e të gjitha bashkësive në një mënyrë kyqëse dhe të barabartë. Prioriteti i parë kërkon, përshebull, aktivitete siq janë përforcimi i kapaciteteve për udhëheqje lokale dhe administrim, me theks të veçantë ndaj menaxhmentit financiar (tatime lokale dhe të dhëna, kontroll të brendshëm dhe operacione financiare) dhe hapa për përmirësim të kualitetit të shërbimeve. Shembull për aktivitetet lidhur me prioritetin tonë të dytë është përkrahja jonë për komisionin komunal për marrëdhënie me publikun. Përskej punës ndaj këtyre prioriteteve, ne qëndrojmë në dispozicion të komunave për dhënien e ndihmës në vend ngjarje. Përveq kësaj, mirmbajmë raport produktiv dhe afatgjatë me BNJVL-në., duke koordinuar një zë të përhershëm dhe të vetëm për të gjitha komunat. Për shembull, vendimi ynë për ta sponzoruar këtë Gazetë është bazë ndaj interesit tonë për ta përkrahur funksionimin e një forumi të përbashkët për të gjitha njësitë e vetëqeverisjes lokale.

Duke pasë parasysh përvojën tuaj të pasur, vallë jeni të përgatitur të bëni krahasim ndërmjet nivelit të zhvillimit të pushtetit lokal këtu dhe në shtetet tjera që i njihni? Çka do të kishi rekomanduar që komunat tona të fokusohen në periudhën e ardhshme, me qëllim për ta zmadhuar nivelin e demokracisë lokale?

Për mua është ende herët që t'i krahasojë reformat vijuese për decentralizim këtu me ato në shtetet tjera, por mundem t'i citojë vlerësimet pozitive që i kanë treguar faktorë tjerë ndërkombëtarë në Maqedoni, në lidhje me rezultatet e deritanishme të arritura. Prioritetet e komunave për periudhën paraprake tani më janë të vendosura me ligj: njësitë e vetëqeverisjes lokale do të koncentroheshin në hapat e tyre për t'i plotësuar kushtet dhe veçanërisht ato nevoja financiare për hyrjen në fazën e dytë të decentralizimit. Kjo, gjithsesi kërkon hapa të fortë nga ana e Qeverisë qendrore. Besojë se mirmbajtja e tempos së reformave është faktor i rëndësishëm në arritjen e rezultateve të mirmbajtura dhe në zhvillimin jo vetëm të institucioneve të pushtetit lokal, por edhe të vendit në përgjithsi.

Комисија за просторно и урбанистичко планирање

Комисијата за просторно и урбанистичко планирање при ЗЕЛС одржа седница на 27 февруари, 2007 на која го разгледа текстот на Предлог Закон за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање. Допрецизирањето и дефинирањето на одредени изрази, дефинирањето на содржините на Генералниот Урбанистички План и урбаните планови за селата и населените места, од Комисијата беа оценети како позитивни придобивки на овој Предлог Закон. Во него меѓу другото е содржана и годишната програма за финансирање на урбанистичките планови за потребите на државата, каде се одредуваат и условите за добивање на лиценца. Членовите на Комисијата забележаа дека поимот архитектонско-урбанистички проект не треба да се однесува само за комплексна градба, туку за површина на градење наменета за сите видови градби. Тие предлагаат до законодавецот да се разгледа можноста со архитектонско-урбанистичкиот проект да се врши поделба на една градежна парцела на повеќе парцели.

Од Комисијата на ЗЕЛС заклучија дека најголем дел од општините финансиски нема да можат да издржат околу ажурирањето и снимањето на катастарските подлоги, па затоа предложија законодавецот да изнајде друга форма на плаќање и да ги ослободи општините од овој дополнителен товар.

Како предлог од седницата произлезе и забелешката на продолжување на рокот на донесување на постојните урбанистички планови од 2 на 4 години поради финансиската неможност општините во скоро време да донесат нови планови. Затоа, тие предлагаат финансирањето на донесување на урбанистичките планови да биде од буџетот на Р. Македонија.

Околу урбанистичките планови е предложена и потребата од скратување на постапката за приоритетни планови односно инвестиции и за општините, а да не биде тоа привилегија на централната власт.

Утвдените забелешки околу постојниот Закон за просторно и урбанистичко планирање се поднесени до Министерството за транспорт и врски.

Komisioni për planifikim hapsinor dhe urbanistik

Komisioni për planifikim hapsinor dhe urbanistik pranë BNJVL-së mbajti seancë më 27 shkurt, 2007 në të cilën shqyrtoi tekstin e Propozim Ligjit për ndryshim dhe plotësim të Ligjit për planifikim hapsinor dhe urbanistik. Precizimi dhe definimi i shprehjeve të caktuara, definimi i përmbajtjes së Planit Gjeneral Urbanistik dhe planet urbane për fshatrat dhe vendet e banuara, nga Komisioni ishin të vlerësuar si të arritura pozitive të këtij Propozim Ligji. Në të ndër të tjera është i përfshirë edhe programi vjetor për financimin e planeve urbanistike për nevojat e shtetit, ku caktohen edhe kushtet për marrje të licencës.

Anëtarët e Komisionit vërejtën se termi projekt urbanistiko-arkitektural nuk duhet të sillet vetëm për ndërtim kompleks, por për gjërësi të ndërtimit të dedikuar për të gjitha llojet e ndërtimeve. Ata propozojnë deri te ligdhënësi të shqyrtohet mundësia për projekt urbanistiko-arkitektural të kryhet ndarje e një parcelës ndërtimore në më shumë parцела.

Nga Komisioni i BNJVL-së konkluduan se pjesë më e madhe nga komunat financiarisht nuk do mundin të ballafaqojnë aq azhurim dhe inçizimin e pjesëve kadastrale, dhe për këtë propozuan që ligdhënësi të gjen formë tjetër të pagesës dhe t'i liron komunat nga kjo barë plotësuese.

Si propozim nga seanca rrjedhi edhe vërejtja e vazhdimit të afatit të sjelljes së planeve ekzistuese urbanistike nga 2 deri më 4 vjet për shkak të pamundësive financiare që komunat në kohë të shpejtë të sjellin plane të reja. Për këtë, ata propozojnë financimi i sjelljes së planeve urbanistike të jetë nga buxheti i R. së Maqedonisë. Rreth planeve urbanistike është propozuar edhe nevoja nga shkurtimi i procedurës për plane prioritare respektivisht investime edhe për komunat, dhe të mos jetë ajo privilegj i pushtetit qendrorë. Vërejtjet e caktuara rreth Ligjit ekzistues për planifikim hapsinor dhe urbanistik janë të dërguara deri te Ministria për transport dhe lidhje.

Состанок со претставници од Централен регистар на Р. Македонија

Претставници од ЗЕЛС и од Централниот регистар на РМ, на 5 март одржаа заедничка средба на која беа презентирани идните активности на Централниот Регистар и проекти во кои ќе бидат опфатени податоци релевантни за единиците на локалната самоуправа во земјава. Беа договорани начините на идната соработка во правец на реализација на проектите, при што беше договорена вклученост на претставници од ЗЕЛС со цел воспоставување на подобра комуникација и остварување на побрза и поефикасна меѓусебна соработка.

Mbledhje me përfaqësues nga Regjistri Qendrorë i R. së Maqedonisë

Përfaqësues nga BNJVL dhe nga Regjistri Qendrorë i RM-së, më 5 mars mbajtën takim të përbashkët në të cilin ishin prezentuar aktivitetet e ardhshme të Regjistrin Qendror dhe projekte në të cilat do të jenë të përfshira të dhënat relevante për njësitë e vetëqeverisjes lokale në vend. Ishin të kontraktuara mënyrat e bashkëpunimit të ardhshëm në drejtim të realizimit të projekteve, me çka ishte kontraktuar përfshirje e përfaqësuesve të BNJVL-së me qëllim vendosje të komunikimit më të mirë dhe realizim të bashkëpunimit të ndërsjellët më të shpejtë dhe më efikas.

КОМИСИЈА ЗА Е-ОПШТИНИ

Комисијата на е-општини при ЗЕЛС, на деветти март, во просториите на ЗЕЛС одржаа состанок на кој се разгледа и одобри предлог-текстот за донесување на Национална стратегија за развој на електронските комуникации и информатички технологии.

По прегледот на делот во Улогата на локалната самоуправа во обезбедување партнерства меѓу приватниот и јавен сектор и развој на инфраструктурата во руралните подрачја, беше одлучено овој предлог-текст да биде разгледан од страна на УО на ЗЕЛС на наредната седница.

За значењето на оваа стратегија, особено за локалната самоуправа зборуваше претставникот од Министерството за транспорт и врски. Во едно тој изрази голема благодарност за добрата соработка на комисијата за е-општини при ЗЕЛС со Министерството за транспорт и врски особено за дадените насоки од Комисијата по однос на текстот на стратегијата кои треба да се вметнат во неа. Тој ги запозна присутните подетално за важноста од формирање на Фонд за истражување, развој и проекти од областа на Информатичките Комуникациски Технологии (ИКТ).

Во едно, тој им ја образложи и потребата од имплементација на некои мерки од стратегијата од страна на ЕЛС. Посебен акцент даде на мерката во Локалните самоуправи во рок од една година ќе усвојат локални ИКТ стратегии, како и во Промени на сите законски решенија со што ќе се овозможи надминување на сите законски и административни бариери во однос на гардежните зафати за телекомуникациска инфраструктура. Тоа значи дека на овој начин ќе се овозможи побрз и поедноставен процес на издавање на дозволи за градба на радио-телекомуникациски мрежи на подрачјето на општините.

Ова мерка, како и формирањето на Фонд за истражување, развој и проекти посебно беше поздравена од претставниците на општините.

На состанокот произлезе заклучокот дека за изработка на е-стратегии по општините ќе им треба помош од стручни лица, особено тоа го го чекуваат од администрацијата на ЗЕЛС.

Претставникот на НВО "Метаморфозис" пак, ги запозна присутните со нивните активности за помагање на општините за вклучување кон информатичките текови преку отворање на 12 е-пристапни точки во 12 општини. Тој објасни дека овие е-пристапни точки претставуваат места каде жителите на локалната заедница ќе можат да ги користат електронските услуги на локалната самоуправа.

КОМИСИЈА ПËР Е-КОМУНА

Комисијата за е-комуна при БНЈВЛ-сѐ, на 9 март, во локалет на БНЈВЛ-сѐ одржаа состанок на кој се разгледаа и одобри предлог-текстот за донесување на Национална стратегија за развој на електронските комуникации и информатички технологии.

Me propozimin në pjesën "Roli i vetëqeverisjes lokale në sigurim të partneritetit ndërmjet sektorit privat dhe publik dhe zhvillim të infrastrukturës në rrethet rurale", ishte vendosur që ky propozim-tekst të jetë i shqyrtuar nga ana e BD të БНЈВЛ-сѐ në seancën e ardhshme.

Për rëndësinë e kësaj strategjie, veçanërisht për vetëqeverisjen lokale foli përfaqësuesi nga Ministria për transport dhe lidhje. Ai shprehi falenderim të madh për bashkëpunimin e mirë të komisionit për e-komuna pranë БНЈВЛ-сѐ me Ministrinë për transport dhe lidhje veçanërisht për drejtimet e dhëna nga Komisioni në lidhje me tekstin e strategjisë që duhet të vendosen në të. Ai i njoftoi të pranishmit më detajisht për rëndësinë nga formimi i Fondit për kërkim, zhvillim dhe projekte nga lëmia e Teknologjisë Komunikative Informatike (TKI).

Njëherit, ai j'u sqaroi edhe nevojën nga implementimi i disa masave të strategjisë nga ana e БНЈВЛ. Theks të veçantë i dha masës "Vetëqeverisjet lokale në afat prej 1 viti do të miratojnë strategji TKI lokale", si dhe "Ndryshime të të gjithave aktvendimeve ligjore me çka do të mundësohet tejkalimi i të gjitha barrierave ligjore dhe administrative në lidhje me ndërhyrjet ndërtimore për infrastrukturë të telekomunikimeve". Do të thotë se në këtë mënyrë do të mundësohet proces më i shpejtë dhe më i thjeshtë të dhënies së lejeve për ndërtim të rrjeteve radio-telekomunikuese në rrethet e komunave.

Kjo masë, si dhe formimi i Fondit për kërkim, zhvillim dhe projekte veçanërisht ishte përshëndetur nga përfaqësuesi të komunave. Në mbledhje doli konkludimi se për përpunim të e-strategjisë të komunave do t'ju duhet ndihmë nga persona profesional, dhe veçanërisht atë e kërkojnë nga administrata e БНЈВЛ-сѐ. Përfaqësuesi i ОЈК "Metamorfozis" përsëri, i njoftoi të pranishmit me aktivitetet e tyre për ndihmes të komunave për kyqjen kah rrjedhat informatike nëpërmjet hapjes së 12 pikave kyqëse në 12 komuna. Ai shpjegoi se këto pika kyqëse paraqesin vende ku popullata e bashkësisë lokale do të mundet të shfrytëzojë shërbimet elektronike të vetëqeverisjes lokale.

*Интервју со Градоначалничкој на
Општина Чаир, Изет Меџити*

ЧАИРЧАНИ СЕ ЗАДОВОЛНИ ШТО ДОБИЈА ВЛАСТ КОЈА МОЖЕ ДА ГИ СЛУШНЕ НИВНИТЕ ПРОБЛЕМИ И ДА ИМ ИЗЛЕЗЕ ВО ПРЕСРЕТ НА НИВНИТЕ ПОТРЕБИ

Изет Меџити е роден во 1977 година во Скопје. Завршил Економски факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде моментално е заштитан и на ипсидијломски студији за „Економски-деловна бизнис економија -финансиски семејководен менаџмент“. Градоначалник е на Општина Чаир од 15 април 2005 година. Прејходно бил професор во Средно економско училиште во Скопје, а работел и како референт на филателија во Македонски пошти.

Најнапред, уште еднаш да Ви го честитаме неодамнешното вселување во новиот објект и Ви посакуваме Вам и на целокупната општинска администрација ефикасно и успешно работење. Новата зграда сега и симболично означува разграничување со општината Бутел, чиј формално - правен дел, за разлика од некои други општини, беше „расчистен, брзо и без големи проблеми. Ги задржаа ли двете општини пријателските односи и дали и денес продолжува соработката?

Општината Чаир и понатаму одржува добри односи со Општината Бутел. За разлика од некои општини, Чаир и Бутел сосема мирно се поделија и таа разделба мислам дека треба да претставува добар пример како треба да се гради и развива меѓуопштинската соработка. И двајцата градоначалници постигнавме консензус и се согласивме делбата да се врши со 60% и 40% на вработените, финансиските средства, долговите, инвентарот и се што беше предвидено за делба. Што се однесува до општинската зграда, објектот навистина е многу убав и функционален. Еден кат е наменет за општинската администрација, каде се обезбедуваат најсовремени услови за работа. За изградба на зградата обезбедивме 500.000 евра од програмата КАРДС, а општината учествуваше со свои средства за потребната инсталација, поставување на централно греене, приклучок на електрична енергија и при адаптирањето на објектот за потребите на општинската администрација. Објектот има три ката и подрум, со вкупна површина од 4.000 м². Во општинската зграда покрај администрацијата и Советот, се планира да се сместат и некои невладини организации.

Еден од безлите на работењето на Општина Чаир е и соработката со невладиниот сектор. Може ли да издвоите некои позначајни проекти што досега сте ги реализирале со НВО или пак, планирате нивна реализација?

Точно е дека интензивно соработуваме со невладиниот сектор, бидејќи видовме дека тоа е од голем интерес за нашите граѓани. Има повеќе проекти кои сме ги реализирале заедно, како на пример со Младински образовен форум, беше креирана Стратегија за млади на Општина Чаир, со Цивил беше покрената кампања за подигање на безбедноста на заедниците, со Еснаф ги реализиравме „Денови на ноември,“ и друго. Во план е реализација на неколку нови проекти со повеќе невладини организации меѓу кои „Перспекива и мостови“, „Младински центар Чаир“, „Еуро Идејаг ...

*Интервју со Крјетарин е Комунес Чаир,
Изет Меџити*

QYTETARËT E ÇAIRIT JANË TË KËNAQUR QË FITUAN PUSHTET QË DO TË MUND T'I DËGJON PROBLEMET E TYRE DHE T'U DALË ZOT KËRKESAVE TË TYRE

Izet Mexhiti është i lindur në vitin 1977 në Shkup. Ka mbaruar fakultetin Ekonomik në Univerzitetin “Shën Qirili dhe Metodij” në Shkup, ku edhe momentalisht është regjistruar edhe në studime posdiplomike për “Ekonomija e biznesit afarist menaxhmenti financiar – kontabilitet”. Kryetar i komunës Çair është nga 15 prill 2005. Më pare ka qenë profesor në SHM Ekonomike në Shkup, por ka punuar edhe si referent në filatelinë e ndërmarjes “Makedonski poshti”.

Së pari, edhe një here t'ua urojmë shpërnguljen që para një kohe e keni bërë në objektin e ri dhe Ju dëshirojmë juve dhe administratës së komunës punë të suksesshme dhe efikase. Ndërtesa e re tani edhe simbolikisht tregon kufizimin me Komunën e Butelit, e cila pjesa formale – juridike, për dallim nga disa komuna tjera, ishte “e pastruar” shpejtë dhe pa probleme. A i mbajtën marrëdhëniet miqësore të dy komunat dhe a vazhdon bashkëpunimi edhe sot?

Komuna Çair edhe më tutje mban marrëdhënie të mira me Komunën e Butelit. Për dallim nga disa Komuna tjera, Çairi dhe Buteli u ndanë shumë qetë dhe ajo ndarje duhet të jetë shembull i mirë se si duhet të ndërtohen dhe të zhvillohen marrëdhëniet ndër komunale. Të dy prefektët arritëm konsensus dhe u pajtuam që ndarja të kryhet me 60% dhe 40% të të punësuarve, mjetet financiare, borxhet, inventari dhe gjithçka që ishte e paraparë për ndarje. Kur bëhet fjalë për ndërtesën e komunës, objektin më vërtetë është shumë i bukur dhe funksional. Një kat është i paraparë për administratën e komunës ku janë të adaptuar kushte bashkëkohore për punë. Për ndërtimin e ndërtesës siguruam 500.000 euro nga programi KARDS, ndërsa komuna mori pjesë me mjetet e veta për instalimin e nevojshëm, vendosjen e nxehtjes qendrore, instalimin e energjisë elektrike dhe për adaptimin e objektit për nevojat e administratës së komunës. Objektin ka tre kate dhe bodrum, me sipërfaqe të përgjithshme prej 4.000 m². Në ndërtesën e komunës përveç administratës dhe Këshillit, planifikohet të vendosen edhe disa organizata joqeveritare.

Njëri nga simbolet e punë së Komunës Çair është edhe bashkëpunimi me sektorin joqeveritar. A mund të ndani disa projekte më të rëndësishme që deri tani i keni realizuar me OJQ – të ose, planifikoni t'i realizoni?

Është e vërtetë se bashkëpunojmë intensivisht me sektorin joqeveritar, për shkak se e pamë se kjo është në interes të madh për qytetarët tanë. Ka më shumë projekte të cilat i kemi realizuar bashkë, si për shembull Forumi rinor arsimor, ku u krijua strategjia për rininë në Çair, me Civil u ngrit një kampanjë për ngritjen e sigurisë së bashkësive, me Esnafin i realizuam “Ditët e nëntorit” etj. Në plan është të realizohen edhe disa projekte të reja me shumë organizata joqeveritare ndër të cilat “Perspektiva dhe

Традиционалните дејности, сконцентрирани во Старата чаршија, важен дел од стопанскиот и културен развој на Општина Чаир

Општината Чаир има 64.773 жители, од кои 57,00% албанци, 24,13% македонци, 6,9% турци, 4,76% роми, 4,55% бошњаци, 0,96% срби, 0,12% власи и 1,53% други. Општината Чаир се граничи со Општина Бутел, со Општина Гази Баба и со Општина Центар. Во Општина Чаир има вкупно десет основни и едно средно училиште- Гимназијата „Цветан Димов“. Има една болница - Гинеколошко акушерска установа-Чаир, две амбуланти, Медицина на трудот, шест приватни здравствени амбуланти и три стоматолошки ординации. Стопанскиот развој во Општината се рефлектира преку високиот процент на услужни дејности и тоа 88%, а само 12% се производствени дејности кои воглавно ги сочинуваат традиционалните дејности сконцентрирани во Стара Чаршија. Од вкупниот број на претпријатија, во сопственост на физички лица се 79%, 17% се во сопственост на јавни лица, 3% се сопственост на странци, а само еден процент е на државата.

Колкав е буџетот на Општината Чаир за 2007 година и дали е доволен за активностите што сакате да ги реализирате, ако се има во предвид дека средствата од ДДВ што ги добиваат сите скопски општини ги делат со Градот Скопје?

Општина Чаир за 2007 година има предвиден буџет од 196.000.000 денари. Парите од буџетот доаѓаат од даноците, таксите, комуналните и други приходи на општината. Изградбата на нови станови и други стопански објекти, како што е во некои други скопски општини, во Чаир не е на завидно ниво, а една од главните причини е се уште непрефрлената сопственост на градежното земјиште од државата на општините. Централната власт мора што поитно да го реализира овој сегмент од децентрализацијата, бидејќи локалната власт без доволно финансиски средства и без сопственост на земјиштето не може да се развива, а најмалку да обезбедува стопански развој на општината и да нуди квалитетни услуги на своите граѓани. Што се однесува до иницијативата на скопските општини за нова распределба на ДДВ во целост ја поддржувам, а особено ја поддржувам иницијативата на ЗЕЛС за зголемување на процентот од ДДВ што се одвојува за општините, на најмалку 5,55% како и зголемување на издвојувањата од данокот на доход, на најмалку 30% проценти. Само финансиски стабилни општини може да обезбедат подобри услови за живеење, за образование, за културен напредок на своите граѓани.

Од 1 јули 2007 треба да започне втората фаза, односно фискалната децентрализација. Дали Општина Чаир е подготвена за овој предизвик, односно што Општината досега има преземено на ова поле, а што и преостанува уште да сработи ?

ura”, “Qendra rinore Çair”, “Euro Ideja “ etj.

Sa është buxheti i Komunës Çair për vitin 2007 dhe a është i mjaftueshëm për aktivitetet që dëshironi t'i realizoni, nëse merret parasysh se mjetet e TVSH-së që marrin të gjitha komunat e Shkupit i ndajnë me Qytetin e Shkupit?

Komuna Çair për vitin 2007 ka buxhet të paraparë me shumë prej 196,000,000 denarë, prej tatimeve, taksave, komunaleve dhe të ardhurat tjera të komunës. Ndërtimi i banesave të reja dhe objekte të reja ekonomike, siç është në disa komuna tjera, në Çair nuk është në gjendje të pëlqyer, dhe njëri ndër shkaqet më kryesore është mos dhënia e pronësisë së tokës ndërtimore nga shteti në komunat. Qeveria qendrore patjetër duhet sa më shpejtë ta realizon këtë segment të decentralizimit, për shkak se qeveria lokale nuk mundet të zhvillohet pa mjete të mjaftueshme financiare dhe pa pronësi të tokës, dhe së paku mund të siguron zhvillim ekonomik të komunës dhe t'ju ofroj shërbime kualitative qytetarëve të vet. Kur bëhet fjalë për iniciativën e komunave të Shkupit për shpërndarjen e TVSH – së, plotësisht e përkrahi, dhe veçanërisht e përkrahi iniciativën e BNJVL-së për zmadhimin e përqindjes së TVSH-së që ndahet për komunat, për së paku 5,55% si dhe zmadhimin e ndarjes së tatimit të të ardhurave, për së paku 30%. Vetëm komuna të stabilizuara financiarisht mund të sigurojnë kushte më të mira për jetë, për arsim, për përparim kulturor të qytetarëve të vet.

Prej 1 Korriku të vitit 2007 duhet të fillon faza e dytë, gjegjësisht decentralizimi fiskal. A është e përgatitur Komuna Çair për këtë nxitje, gjegjësisht çka Komuna deri më tani ka ndërmarë në këtë fushë, dhe çka i mbetet të mbaroj?

Komuna Çair është përgatitur në tërësi për fazën e dytë të decentralizimit fiskal. Mendoj se duhet të jenë të liberalizuar kriteret për hyrje në fazën e dytë të decentralizimit dhe pikërisht nëpërmjet të BNJVL – së përiqemi që sa më tepër komuna të mundet t'i pëmbushin kushtet dhe të qasen drejt decentralizimit fiskal. Nuk janë fajtorë numri i madh hi komunave që kanë trashëguar borxh të madh nga përbërjet paraprake, dhe që tani ai ju merr për “të keqe” Prefektëve të tanishëm të Komunave. Të mos flasim përsëri për gjendjen në arsim, ku pothuajse të gjithë gjinden si dinë dhe mendojnë që t'ju mundësojnë fëmijëve ta ndjekin mësimin, kurse Ministria në vend që të shprehë falënderim filloi tua marrë kompetencat edhe atje ku realisht nuk kishte kurrfarë shkaqesh.

A mund të thoni për banorët e Çairit, cilat lehtësime i kanë fituar me decentralizimin, gjegjësisht prej çka janë të kënaqur, dhe në çka janë ankuar më së shumti në pothuajse dy vitet e kaluara të pushtetit të decentralizuar në Republikën e Maqedonisë?

Општината Чаир е подготвена во целост за втората фаза на фискалната децентрализација. Мислам дека треба да бидат либерализирани критериумите за влез во втората фаза од децентрализацијата и токму преку ЗЕЛС се залагаме што поголем број на општини да можат да ги исполнат условите и да пристапат кон фискалната децентрализација. Не се виновни голем број општини што наследиле огромни долгови од претходните состави, и што сега тоа им се зема за „зло“, на сегашните градоначалници. Да не зборуваме пак за состојбите во образованието, каде речиси сите се снаоѓавме како знаеме и умееме да им овозможиме на децата да следат настава, а Министерството наместо да изрази благодарност почна да одзема надлежности и онаму каде што реално немаше никакви причини.

Можете ли да кажете за чаирчани, кои ползности ги добија со децентрализацијата, односно од што се задоволни, а на што се жалеа најмногу во изминативе речиси две години на децентрализирана власт во Р. Македонија?

Чаирчани се задоволни со тоа што добија власт која е поблиска до нив, која непосредно може да ги слушне нивните барања и да ги реализира нивните потреби. Тие се жалат што Општината нема доволно надлежности за да може да им излезе во пресрет на сите нивни реални потреби. Само ќе наведем неколку од проектите што Општина Чаир ги реализираше во изминатите две години во интерес на граѓаните. Уредување на Старата Скопска Чаршија - калдрмата на улиците Битпазарска и Белградска. Осветлување на целото подрачје на општината. Реализиран проектот за Паркот Чаир. Беше поставен културно историскиот споменик на Скендер Бег, се поставиле темели за изградба на ново училиште 7 Марси (поранешното Даме Груев). Направени се многу зафати за подобрување на водоводната и канализациона инфраструктура, уредени се бројни зелени површини, изградени се тротоари и поставени се плочки од бекатон на повеќе празни површини. Осветлени се повеќе улици, за поголема безбедност на пешаците, особено на децата, изграден е надвозникот на улицата Цветан Димов, поставени се повеќе лежачките полицајци, семафори, изградени се повеќе спортски објекти и друго.

Вие сте член на Управниот Одбор на ЗЕЛС и претседател на Комисијата за развој на заедниците. Според Вас што би требало да претставува приоритетот на ЗЕЛС при понатамошно делување?

Приоритет на ЗЕЛС е завршување на наредните фази на децентрализацијата, особено за периодот на фискалната децентрализација со што општините би добиле повеќе средства за реализација на нивните планови и проекти.

Veprimtaritë tradicionale të koncentruar në Çarshinë e Vjetër, pjesë e rëndësishme e zhvillimit ekonomik dhe kulturor të Komunës Çair.

Komuna Çair ka 64.773 banorë nga të cilët 57.00% shqiptarë, 24,13 % maqedonas, 6,9% turq, 4,76% rom, 4,55% boshnjak, 0,96% serb, 0,12% vlleh dhe 1,53% të tjerë. Komuna Çair kufizohet me Komunën Butel, me Komunë gazi Babë dhe Komunën Qendër. Në Komunën Çair ka gjithsej 10 shkolla fillore dhe një shkollë të mesme – Gjinnazi “Cvetan Dimov”. Ka një spital Qendra gjinekologjike – akusherike – Çair, dy ambulanca, Medicina e punës, gjashhtë ambulance shëndetësore private dhe tre ordinance stomatologjike. Zhvillimi ekonomik në Komunë reflektohet nëpërmjet përqindjes së lartë të veprimtarive shërbyese dhe atë 88%, dhe vetëm 12% janë veprimtari prodhuese të cilët kryesisht i përbëjnë veprimtaritë tradicionale – të koncentruar në Çarshinë e Vjetër. Nga numri i përgjithshëm i ndërmarrjeve, në pronësi të personave fizik janë 79%, 17% janë në pronësi të personave publik, 3% janë pronës të të huajve dhe vetëm 1% e shtetit.

Banorët e Çairit janë të kënaqur me atë që kanë fituar Pushtet i cili është i afërt me ata, i cili drejtpërdrejt mund t'i dëgjojë kërkesat e tyre dhe t'i realizojë nevojat e tyre. Ata ankohen që Komuna nuk ka mjaft kompetenca që të mund t'ju dal në ndihmë të gjitha nevojave të tyre reale. Do të theksoj vetëm disa nga projektet të cilat Komuna Çair i ka realizuar në dy vitet e kaluara në interes të qytetarëve: Rregullimi i Çarshisë së vjetër të Shkupit – Kalldërma në rrugët Bitpazarska dhe Beogradska. Ndrçimi i tërësishëm i territorit të Komunës. Projekti i realizuar për Parkun e Çairit. U vendos përmendorja kulturo historike e Skënderbeut. U vendosën themelet për ndërtimin e shkollës së re 7 Marsi (e përparshmja Dame Gruev). Janë bërë shumë projekte për mirëmbajtjen e ujësjellësit dhe infrastrukturës të kanalizimit, janë rregulluar një numër i madh i sipërfaqeve të gjelbëruara, janë ndërtuar trotuare dhe janë vendosur pllaka të begatit në më tepër sipërfaqe të zbrazëta. Janë ndriçuar shumë rrugë, për sigurim sa më të madh të këmbësorëve, veçmas të fëmijëve, është ndërtuar ura në rrugën Cvetan Dimov, janë vendosur shumë polic të shtrirë, semaforë, janë ndërtuar shumë objekte sportive etj.

Ju jeni anëtar i Këshillit Drejtues të BNJVL-së dhe Kryetar i Komisionit për zhvillim të bashkësive. Sipas jush çka duhet të paraqet prioritet i BNJVL –së gjatë veprimtarisë së mëtutjeshme?

Prioritet i BNJVL-së është mbarimi i fazës së ardhshme të decentralizimit, në veçanti për periudhën e decentralizimit fiskal me çka komunat do të kishin fituar më shumë mjete për realizimin e planeve dhe projekteve të tyre.

Компјутеризација во општините

ОПШТИНА ВЕЛЕС КАКО ПРИМЕР ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ ИСЧЕКОР

На 1 март 2007 година, Општината Велес го продолжи континуитетот на компјутеризација во општината, од кога составен дел од образовниот систем во Општина Велес е електронската комуникација. Од тогаш стартуваше проектот наречен Општински образовен портал преку кој основните училишта во Велес ќе имаат можност преку интегриран систем на комуникација да разменуваат знаења, проектни активности, наставни материјали и многу информации. Системот ќе им овозможи на наставниците и родителите да учествуваат во развојот на образованието, да го следат успехот и редовноста на учениците.

Првиот образовен портал е реализиран од соработката на Мајкрософт Македонија, ФИИОМ и кабелскиот оператор Спринт со општина Велес, кој потег беше поздравен не само од градоначалникот на Општина Велес, Аце Коцевски, туку и од министерот за локална самоуправа Зоран Коњановски.

На презентацијата на образовниот портал тие изразија надеж дека јавно-приватните партнерства ќе продолжат и понатаму да партиципираат во локалниот развој кој не зависи само од законите, туку и од учеството на централната, локалната власт, како и невладиниот сектор и приватниот капитал. Вкупната вредност на проектот е 4 милиони денари, од кои еден милион обезбеди Општина Велес, а останатите партнерите од приватниот и невладиниот сектор.

Прва истурена канцеларија за ефикасни и квалитетни услуги

Општината Велес направи пионерски чекор во процесот за имплементација на информатичко комуникациската технологија во работата на општината уште во мај 2006 година кога ја отвори првата истурена канцеларија со бесплатна Интернет точка во Горно Оризари, најголемо населено место на подрачјето на Општина Велес. Отворањето на канцеларијата ја поттикна Општина Велес за првпат да ги искористи можностите на Законот за локална самоуправа и да делегира надлежност на физичко лице. Канцеларијата е опремена со седум персонални компјутери и пристап на Интернет за жителите, каде е ангажирано физичко лице кое е обучено да дава административни услуги и преку обука и совети да им помага на жителите на Горно Оризари. По речиси една година од стартот на работата канцеларијата може да се оцени како успешна во поглед на обезбедување на постојана комуникација со светот, обука од областа на компјутерските вештини како и брзо завршување на сите административни процедури од областите под надлежност на општината.

Успешното функционирање на истурената канцеларија која претставува интегрален дел од едношалтерскиот систем или Граѓански сервис центар на Општина Велес е поттик за општината во приоритетите за 2007 година да вклучи отворање на уште најмалку две канцеларии во Иванковци и Караслари.

Во централното градско подрачје, во просториите на Локалната библиотека Гоце Делчев функционира и бесплатна Интернет точка за граѓаните на Велес.

Компјутеризим në komuna

KOMUNA E VELESIT SI SHEMBULL PËR PËRPARIM ELEKTRONIK

Më 1 mars të vitit 2007, Komuna e Velesit e vazhdoi kontinuitetin e kompjuterizimit në komunë, që kur si pjesë përbërëse nga sistemi arsimor në Komunën Veles është komunikimi elektronik. Nga atëherë filloi projekti i ashtuquajtur „Portali arsimues komunal” nëpërmjet së cilit shkollat fillore në Veles do të kenë mundësi nëpërmjet sistemit integruar të komunikimit të shkëmbejnë dituri, aktivitete projektuese, materiale mësimore dhe shumë informacione. Sistemi do t’ju mundëson arsimtarëve dhe prindërve të marrin pjesë në zhvillimin e arsimit, ta përcjellin suksesin dhe rregullshmërin e nxënësve.

Portali i parë arsimor është realizuar në bashkëpunim me Majkrosoft Maqedoni, FIOM dhe operatorin kablovik Sprint me komunën Veles, Ace Kocevski, por edhe nga ministri për vetëqeverisje lokale Zoran Konjanovski.

Në prezantim të portalit arsimues ata shprehën shpresë se partneritetet publiko-private do të vazhdojnë më tutje të participojnë në zhvillimin lokal i cili nuk varet vetëm nga ligjet, por edhe nga pjesëmarrja e pushtetit qendrorë, lokal, si dhe nga sektori joqeveritar dhe kapitali privat. Vlera e plotë e projektit është 4 milion denarë, nga i cili një milion siguroi Komuna Veles, dhe partnerët tjerë nga sektori privat dhe joqeveritar.

Zyra e parë për shërbime efikase dhe kualitative

Komuna Veles ka bërë hap pioner në procesin e implementimit të teknologjisë komunikative informatike në punën e komunës që nga muaji maj i vitit 2006 kur e hapi zyrën e vet të parë me Internet pikë papagesë në Gorno Orizarë, vendi më i populluar në rajonin e Komunës së Velesit. Hapja e zyrës e nxiti Komunën Veles për herë të parë t’i shfrytëzon mundësitë e Ligjit për vetëqeverisje lokale dhe të

delegon kompetenca të personit fizik. Zyra është e pajisur me tetë kompjutorë personal dhe kyqje në Internet për banorët, ku është angazhuar person fizik që është i trajnuar të jep shërbime administrative dhe nëpërmjet trajnimeve dhe këshillimeve t’ju ndihmohet banorëve të Gorno Orizares. Pothuajse një vit nga fillimi i punës së zyrës mundet të vlerësohet si e suksesshme në shikim të sigurimit të komunikimit ekzistues me botën, trajnim nga lëmia e aftësive kompjuterike si dhe përfundim të shpejtë për të gjitha procedurat administrative nga lëmia nën kompetencë të komunës.

Funksionimi i suksesshëm i zyrës që paraqet pjesë integruese nga sistemi njësportel ose nga Qendra Qytetare e Komunës Veles është nxitje për komunën në prioritetet për vitin 2007 të kyq hapje të më së paku edhe dy zyreve në Ivankovci dhe Karasllari.

Në rajonin qendrorë të qytetit, në lokalet e bibliotekës lokale Goce Dellçev funksionon edhe pika e Internetit papagesë për qytetarët e Velesit.

Формирана Асоцијација за регионален развој - Осогово

СО ЗАЕДНИЧКИ АКТИВНОСТИ ДО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА УСЛОВИ ЗА ПОГОЛЕМ РАЗВОЈ НА ОСОГОВСКИОТ РЕГИОН

Крива Паланка, Ранковце, Кочани, Пробиштип, Кратово, Чешиново-Облешево и Македонска Каменица минатиот месец формираа Асоцијација за регионален развој-Осогово чија цел е афирмирање, развој, искористување на природните ресурси и потенцијали, како и меѓународно поврзување на општините од регионот. Градоначалниците, членки на Асоцијацијата имаат визија Осоговскиот регион како атрактивен крај за туристите и бизнисмените, да го направат попривлечен и со заедничка патна и комунална инфраструктура да привлечат нови инвестиции, да го засилат локалниот економски развој и да создадат подобри услови за живеење на своите граѓани.

Основачите на Асоцијацијата своите активности ќе ги насочат во правец на изградба на патна инфраструктура, комунални системи и урбанистички планови, развивање на туризмот, производство на еко-храна, заедничка заштита на животната средина. Овие општини заеднички веќе работат и на меѓународно поврзување и соработка со соседните бугарски општини, при што започнува реализација на неколку проекти од Програмата за добрососедство на ЕУ, кои се однесуваат токму на уредувањето и искористувањето на капацитетите на Осоговието. Според својот Статут Асоцијацијата претставува Здружение на граѓани со седиште во Кочани, и со Управен и Надзорен орган, а за нејзин претседател е избран градоначалникот на Општина Крива Паланка, Драги Трајчевски.

Association for Regional Development formed in Osogovo

JOINING ACTIVITIES TO ENSURE CONDITIONS FOR SWIFTER DEVELOPMENT OF OSOGOVO REGION

Kriva Palanka, Rankovce, Kochani, Probishtip, Kratovo, Cheshinovo-Obleshevo and Makedonska Kamenica formed, last month, the Osogovo Association for Regional Development. The goal of this Association is to affirm, develop, utilize the natural resources and potentials, and to link internationally the municipalities of the region. The vision of the mayors of the Association's members is to turn Osogovo, as an already attractive region for both tourists and businessmen, into an even more attractive area, and, by making joint infrastructure, to attract new investments and intensify local economic development, thus creating better living conditions for their citizens.

The founders of the Association will focus their activities on building road infrastructure, communal systems and urban plans, developing tourism, production of healthy food and joint protection of the environment. These municipalities have already been working together on international connection and cooperation with the neighboring municipalities in Bulgaria, and have started the realization of several projects under the EU Programme for Good-Neighbourly Relations, that refer precisely to the urbanization and utilization of the capacities of Osogovo region. According to its Statute, this is an association of citizens based in Kochani; it has a Managing Board and a Supervisory Board, and its President is the Mayor of Kriva Palanka Municipality, Dragi Trajchevski.

Средба со министерот за животна средина и просторно планирање, Целил Бајрами

Неопходно зголемување на бројот на еко-инспекторите и обуки за администрацијата

Потреба од интензивна меѓусебна соработка во подготовката и спроведувањето на значајни закони од областа на екологијата, особено за законите во кои е предвидена надлежност на општините произлезе од првата средба на Претседателот на ЗЕЛС, Андреј Петров, потпретседателот Коце Трајановски и извршниот директор на ЗЕЛС, Душица Першиќ со новиот министер за животна средина и просторно планирање, Целил Бајрами на 28 февруари, 2007 година. Посебно внимание беше посветено на потребата од забрзување на соработката на стручните служби на МЖСПП и на ЗЕЛС околу обуките на општинската администрација за издавањето на интегрирани еколошки Б-дозволи и за аплицирање за ИПА-фондовите, од каде за животната средина се предвидени пет милиони евра. Беше потенцирано и прашањето за вклучување на поголем број на еко-инспектори за животна средина во работењето на општините, а не како досега, вкупно 36 инспектори, кои не можат да ги покријат потребите на сите 84 општини и Градот Скопје. Како решение беше изнесено мислењето за именување на комуналните и на еко-инспекторите, но само под услов да ги исполнуваат потребните квалитети. Од министерството беа најавени активности за обуки на инспекторите, со цел постигнување на поголема експедитивност кон претпријатијата и граѓаните. Потпретседателот Трајановски пак, ги пренесе забелешките на поголем број градоначалници чие незадоволство произлегува од долгото чекање на доставени предмети до МЖСПП, на што министерот истакна дека ќе се заложат за нивно поитно решавање. Натамошната заедничка соработка, на која се обврзаа двете страни, наскоро ќе биде потенцирана со заедничкото разгледување на подготвениот закон за екологија, меѓу претставници од министерството и од Комисијата за екологија при ЗЕЛС.

Meeting with the Minister of Environment and Spatial Planning, Xhelil Bajrami

Increase needed in the number of eco-inspectors and administration trainings

The first meeting of ZELS President Andrej Petrov, Vice-President Koce Trajanovski and ZELS Executive Director Dushica Perishic with the new Minister of Environment and Spatial Planning, Xhelil Bajrami, held on 28 February 2007, produced the conclusion that intense mutual cooperation with regard to the preparation and implementation of relevant laws in the environmental sphere was necessary, particularly concerning the laws that are envisaged to fall under the municipalities' competence. Special attention was devoted to the need for intensifying cooperation between the expert services of the Ministry of Environment and Spatial Planning and ZELS, regarding the trainings of municipal administration on issuing integrated ecological B-permits and applying for the IPA funds, which envisage Euro 5 million for the environmental sphere. Also stressed was the issue of including an as large a number of eco-inspectors as possible in the work of the municipalities, since the current number of 36 inspectors is not enough to meet the needs of all 84 municipalities and the City of Skopje. The idea to appoint communal and eco-inspectors – of course, only if they meet the required qualifications – was presented as a solution. The Ministry announced activities for training the inspectors with the aim of achieving greater efficiency in servicing the companies and the citizens. Vice-President Trajanovski, for his part, conveyed the remarks of a large number of mayors, whose discontent came from the long waiting period for reply to the submitted cases from the above-mentioned Ministry. In this regard, the Minister stressed that he would strive for speedy resolution of these cases. Both parties obliged themselves to cooperate in the future, and this commitment would soon be confirmed with the joint consideration of the prepared Law on Noise by representatives of the Ministry and the ZELS Committee on Environment.

Претставници од ЗЕЛС во работна посетина на VNG International

ХОЛАНДСКИТЕ ИСКУСТВА КАКО ПОМОШ ВО ГРАДЕЊЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ НА ЗЕЛС ЗА ПОДДРШКА НА ОПШТИНИТЕ

Од 19 до 23 март, дел од вработените од ЗЕЛС и градоначалниците на општините Велес и Кочани, Љубомир Јанев и Аце Коцевски беа во работна посета на Холандската Асоцијација на општини-VNG International. Посетата претставуваше дел од реализацијата на проектот ЛОПАД 2, каде една од двете негови компоненти е насочена токму кон воспоставување и развивање на соработката меѓу овие две асоцијации до степен на збратимување. Во рамките на оваа проектна компонента беше предвидена и непосредна соработка на вработените од двете организации, од истородни професии и воспоставување на twining односи.

Претставниците на ЗЕЛС беа пријателски дочекани од директорот на VNG International, г-дин Питер Книп кој широкоградо понуди продлабочување на соработката и изрази подготвеност ВНГ да му помогне на ЗЕЛС во градењето на политиките за поддршка кон општините. Во рамките на посетата претставниците од ЗЕЛС непосредно се запознаа со структурната поставеност на VNG International, со нејзината улога и начинот на соработка со холандските општини. Се запознаа

со главните стратешки цели на организацијата и начинот на утврдувањето на потребите и креирањето на услугите што потоа ВНГ им ги дава на своите членки. Беше потенциран моментот на селекција на платени и на неплатени услуги за општините и беше разговарано за можностите тоа да се применува и во ЗЕЛС. Како една од поважните активности на ВНГ беше истакната неговата активна улога во однос на Европската Унија и користењето на европските фондови за локалната власт. Интересна беше и презентацијата за лобирање, која вклучуваше техники на лобирање, утврдувањето на вистинската порака и целната група на која треба да и се пренесе пораката, што може да се искористи во градењето на силно лоби на ЗЕЛС, особено пред централната власт. Беше потенцирана и тенденцијата на намалување на бројот на општините во Холандија, кој од цифра поголема од илјада општини сега изнесува 437 општини, а беше презентираан и начинот на реорганизација на управувачката структура на ВНГ, наречен "будење на ВНГ", реализирана пред неколку години. Во рамките на престојот во Холандија беше организирана

ZELS representatives pay working visit to VNG International

NETHERLANDS EXPERIENCE HELPS ZELS BUILD POLICIES FOR SUPPORT TO THE MUNICIPALITIES

Some of the ZELS employees and the mayors of Veles and Kochani municipalities, Ljubomir Janev and Ace Kocevski, paid a working visit to VNG International, the international co-operation agency of the Netherlands Association of Municipalities, in the period from 19 to 23 March 2007. The visit was part of the LOPAD 2 Project, where one of its two components is focused precisely on establishing and developing cooperation between these two Associations to the level of twinning. This project component envisages direct cooperation between the employees of the two organizations who have similar professions, and establishment of twinning relations.

ZELS representatives were welcomed by the VNG International Director, Mr. Peter Knip, who generously offered expanding of the cooperation and expressed readiness on VNG's part to assist ZELS in building policies for support to the municipalities. Within the frameworks of this visit, the ZELS representatives learned about the structural setup of VNG International, its role and the mode of its cooperation with the Netherlands municipalities. They also learned about the key strategic goals of the organization and the manner of defining the needs and designing the services which then VNG International extends to its members. The aspect of selecting charged and free services for the municipalities was underlined, and the collocutors discussed the possibility of applying the same system within ZELS. VNG International stressed as one of the more important activities its active role with respect to the European Union and the use of EU funds for the local governance. There was an interesting presentation on lobbying, which involved lobbying techniques, composing the right message and defining the target group to which the message should be conveyed, which ZELS could use in building a strong lobby, especially before the central government. Also stressed was the tendency to reduce the number of municipalities in The Netherlands, which, from a total of more than 1000 municipalities has now been reduced to 443, and there was also a presentation on the way of reorganizing the management structure of VNG International, called "VNG's awakening", which was carried out several years ago. During the stay in The Netherlands, visits to several municipalities were

и посета на неколку општини, меѓу кои и на Општината Werkendam. Градоначалникот Хелегерс говореше за структурната поставеност на општината и за огромното значење на соработката со ВНГ. Беа презентирани финансиските извори на општините, каде беше потенцирано дека околу 75% од средствата се дотации од централната и провинциската власт, а беше истакнат и начинот на поставувањето на градоначалникот, постоењето на повеќе заменици на градоначалникот и на повеќе општински секретари. Посетата беше заокружена со излагање на секој поединец за сопствените впечатоците, но и за идните чекори што ќе ги преземе во својата област во правец на зацврстување на улогата на ЗЕЛС и на поддршката што им ја дава на своите членки. Како знак на продолжување и на развивање на натамошната соработка, вработените од ЗЕЛС и од ВНГ меѓусебно потпишаа индивидуален "twinning" Меморандум. Возвратната посета на претставниците од ВНГ во ЗЕЛС, се очекува да се реализира во јуни оваа година.

organized, one of them being Werkendam Municipality. Mayor Helegers spoke about the structural setup of his municipality and the enormous significance of their cooperation with *VNG International*. The financial sources of the municipalities were presented, with a stress on the fact that 75 % of the funds were subsidies from the central and provincial governments. Also stressed was the mode of appointing the Mayor, and the existence of several deputies to the Mayor and several municipal secretaries. The visit was completed by presentations of each of the participants of their own impressions and the future steps that they would take up within their domains for the purpose of strengthening ZELS' role and support it extends to its members. As a sign of extending and developing further cooperation, the employees of ZELS and *VNG International* signed Individual Twinning Memorandum. The return visit of *VNG* representatives to ZELS is expected to take place in June this year.

НАЛАС избира Извршен директор

Мрежата на асоцијации на локалните власти од југоисточна Европа (НАЛАС) избира Извршен директор за да отвори извршна канцеларија (Секретаријат) за прв пат по формирањето на НАЛАС пред шест години (под закрила на Советот на Европа, Пактот за стабилност и Швајцарската агенција за развој) и формалното регистрирање според францускиот закон во септември 2005. Новоименуваниот Извршен директор е Кеменд Зајази, и бидејќи доаѓа од Македонија, Секретаријатот на НАЛАС ќе биде лоциран во Скопје, но оваа централна канцеларија всушност ќе им служи на сите членки на НАЛАС.

Во НАЛАС членуваат 12 здруженија на локални власти од различни земји од југоисточна Европа: национални здруженија од Албанија, Босна и Херцеговина (2), Бугарија, Косово, Македонија, Црна Гора, Молдавија(2), Романија, Србија, Словенија, и сè на сè здружува околу 4000 локални власти, со население од над 60 милиони. ЗЕЛС е активна членка на НАЛАС уште од формирањето на НАЛАС.

Целта на НАЛАС е да гради партнерство помеѓу локалните власти и нивните асоцијации во Југоисточна Европа, за да придонесе кон стабилноста и безбедноста на регионот и да го олесни процесот на интеграција во ЕУ и нејзиното проширување. НАЛАС исто така се залага и за иницирање и спроведување регионални иницијативи за своето членство со цел зајакнување на улогата на здруженијата на локалните власти од Југоисточна Европа како претставници на локалната власт пред централната власт и подобрување на нејзините услуги кон локалните власти во Југоситочна Европа, во интерес на граѓаните од регионот.

NALAS zgjedhi Drejtore Ekzekutive

Rrjeti i asociacioneve të autoriteteve lokale nga Evropa Juglindore (NALAS) zgjedhi Drejtore Ekzekutive për të hapur zyrë ekzekutive (Sekretariat) për herë të parë pas formimit të NALAS-it para gjashtë viteve (nën mbështetje të Këshillit të Evropës, Paktit për stabilizim dhe Agjencionit Zvicerian për zhvillim) dhe regjistrimin formal sipas ligjit francez në shtator të 2005. I posaçërmuari Drejtore Ekzekutive është Kelmend Zajazi, për shkak se vjen nga Maqedonia, Sekretariati i NALAS-it do të jetë i locuar në Shkup, por kjo zyrë qendrore në të vërtetë do t'ju shërben të gjithë anëtarëve të NALAS-it.

Në NALAS marrin pjesë 12 shoqata të autoriteteve lokale nga shtete të ndryshme nga Evropa juglindore: shoqata nacionale nga Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina (2), Bullgaria, Kosova, Maqedonia, Mali i Zi, Moldavia(2), Rumania, Serbia, Sllovenia, dhe gjithë kjo shoqëron rreth 4000 pushtete lokale, me popullatë nga më shumë se 60 milionë. BNJVL është anëtare aktive e NALAS-it që nga formimi i NALAS-it.

Qëllimi i NALAS-it është të ndërton partneritet ndërmjet pushteteve lokale dhe asociacioneve të Evropës Juglindore, për të kontribuar kah stabiliteti dhe siguria e regjionit dhe për të lehtësuar procesin e integritimit në UE dhe zgjerimin e sajë. NALAS gjithashtu zotohet edhe për inicimin dhe implementimin e iniciativave regjionale për anëtarësinë e sajë me qëllim përforcimin e rolit të shoqatave të pushteteve lokale nga Evropa Juglindore si përfaqësues të pushtetit lokal para pushtetit qendrorë dhe përmirësim të shërbimeve të saja kah pushtetet lokale në Evropën Juglindore, në interes të qytetarëve nga regjioni.

Етички кодекс**Со утврдени стандарди до
транспарентна и некоруптивна
локална самоуправа**

Со цел информирање на граѓаните, медиумите, деловната заедница, граѓанскиот сектор и сите засегнати страни со стандардите на однесување кои функционерите се обврзани да ги почитуваат, ЗЕЛС заедно со УНДП изготви и публикува „Етички Кодекс на локалните функционери во Република Македонија“. Неговата промоција беше организирана на 22 февруари во хотелот Холидеј Ин, од страна на ЗЕЛС и УНДП. Кодексот кој е печатен на три јазици, македонски, албански и англиски претставува дел од проектот „Борба против корупцијата за подобро управување“.

Една од задачите на овој проект е развивање на стратегиите за борба против корупцијата и системот на мониторинг на работата на локалните власти. При подготвување на Кодексот се преземени практиките од регионот и од светот, а посебен акцент има ставено на искуставата во Македонија.

Содржината во Кодексот е поделена во осум глави, каде што се утврдени принципите за почитување на законите и законските акти, заштита на имотот и средствата на локалната самоуправа, конкретните обврски на локалните функционери во правец на спречување на коруптивното однесување, вршење на надзор, односите со граѓаните и јавност во донесувањето на одлуките.

Секоја општина може овој кодекс да соизнесе на усвојување пред Советот на Општината, а постерите со начелата, може да бидат истакнати на видно место во ЕЛС, при што локалната власт јавно ќе ја потврди својата заложба за чесно и транспарентно работење и борба против корупцијата на локално ниво.

Kodeksi etik**Me standarde të caktuara deri
te vetëqeverisja lokale
transparente dhe jokorrptive**

Me qëllim informimin e qytetarëve, mediave, bashkësisë afariste, sektorit qytetarë dhe të gjitha palët e prekura me standardet e sjelljes që funksionerët janë të lidhur për t'i respektuar, BNJVL sëbashku me UNDP-në përgatiti dhe publikoi “Kodeksin Etik të funksionerëve lokal në Republikën e Maqedonisë”. Promovimi i sajë ishte organizuar më 22 shkurt në hotelin Holidеј Inn, nga ana e BNJVL-së dhe UNDP-së. Kodeksi i cili është i shtypur në tri gjuhë, maqedonisht, shqip dhe anglisht paraqet pjesë nga projekti “Luftë kundër korrupsionit për qeverisje më të mirë”.

Një nga detyrat e këtij projekti është zhvillimi i strategjisë për luftë kundër korrupsionit dhe sistemit të monitorimit të punës së pushteteve lokale. Gjatë përgatitjes së Kodeksit janë ndërmar praktikata nga regjioni dhe nga bota, dhe theks të veçantë ka vendosur në përvojat e Maqedonisë.

Përmbajtja e Kodeksit është i ndarë në tetë pjesë, ku janë të caktuara principet për respektimin e ligjeve dhe akteve ligjore, mbrojtje të pronësisë dhe mjetet e vetëqeverisjes lokale, detyrimet konkrete të funksionerëve lokal në drejtim të pengimit të sjelljes korrptive, kryerjes së mbikqyrjes, marrëdhëniet me qytetarët dhe publikun në sjelljen e vendimeve. Secila komunë mundet këtë kodeks ta paraqet në miratim para Këshillit të Komunës, ndërsa posterët me ballinën, munden të jenë të paraqitur në video vend në NJVL, me çka pushteti lokal publikisht do ta vërteton mundimin e vetë për punë të ndershme dhe transparente dhe luftë kundër korrupsionit në nivel lokal.

Студентите од Факултетот за јавна администрација на ЈИЕУ на пракса во општините и во ЗЕЛС

Како резултат на потпишаниот Меморандум за соработка меѓу ЗЕЛС и ЈИЕУ од 2005 година и оваа година во периодот од 20 март до 20 мај, студентите од Факултетот за јавна администрација при ЈИЕУ ќе имаат 10-15 дневна пракса во 27 единици на локалната самоуправа во нашата земја и во ЗЕЛС. Продолжувањето на соработката беше потврдено на средбата што се одржа на први март на претставниците на ЈИЕУ, предводени од професорот Агни Алиу и извршниот директор на ЗЕЛС, Душица Перишиќ. На средбата беше потенцирана исклучителната ползност на одвивањето на практичната работа и за двете страни. Студентите добиваат можност своето теоретско знаење да го поткрепат со практично искуство, а општините пак во иднина би добивале кадри кои однапред се подготвени за успешно превземање на административните обврски и одговорности при своето идно вработување. ЗЕЛС презема обврска да ги информира договорените општини, (станува збор за општини во кои студентите имаат место на живеење), каде двестотините студенти од ЈИЕУ ќе ја изведуваат праксата предводени од својот ментор.

Studentët nga Fakulteti i administratës publike nga UEJL në praktikë në komuna dhe në BNJVL

Si rezultat i nënshkrimit të Memorandumit për bashkëpunim ndërmjet BNJVL-së dhe UEJL nga viti 2005 edhe këtë vit në periudhën nga 20 marsi deri më 20 maj, studentët nga Fakulteti i administratës publike pranë UEJL do të kenë 10-15 ditë praktikë në 27 njësitë e vetëqeverisjes lokale në vendin tonë dhe në BNJVL. Vazhdimi i bashkëpunimit ishte vërtetuar në takimin që u mbajt me një mars me përfaqësuesit e UEJL, të udhëhequra nga profesori Agni Aliu dhe drejtori ekzekutiv i BNJVL-së, Dushica Perishiq. Në takim veçanërisht ishte potencuar dobria e zhvillimit të punës praktike edhe për të dyja palët. Studentët fitojnë mundësi që dijen e tyre teorike ta mbështesin me përvojë praktike, dhe komunat prap në të ardhmen do të fitonin kadro të cilat paraprakisht janë të përgatitura për marrjen e suksesshme të obligimeve administrative dhe përgjegjësi gjatë punësimit të tyre në të ardhmen. BNJVL morri detyrim t'i informon komunat e kontraktuar, (bëhet fjalë për komuna që studentët kanë vend për jetesë), ku dyqindë studentë do ta realizojnë praktikën e përcjellur me mentor të vetin.

Втора средба на Работната група за децентрализација

Работната група за децентрализација, на петти март, во Министерството за локална самоуправа, ја одржа втората средба, каде освен претставници од надлежните министерства членува и еден претставник од ЗЕЛС. На состанокот беше разговарано за подготовките околу изготвувањето на двегодишниот извештај за досегашниот процес на децентрализација, што треба да биде финализиран во текот на следниот месец. Присутните разговараа и за активностите околу изготвување на Акционен план на РГД до 2010 година. Неколку дена пред овој состанок, под наслов „Зажакнување на работата и функционирањето на подгрупите за членовите на 10 -те тематски подгрупи се одржа работилница на која се дискутираше околу отпочнувањето со реализација на втората фаза од проектот „Техничка помош за имплементација и координација на процесот на децентрализација“ финансиран од ЕУ и раководен од Европската агенција за реконструкција. Тематските подгрупи се од областа на урбанистичко планирање; локален економски развој; култура; образование; социјална и детска заштита; комунални дејности; заштита на животната средина; спорт и рекреација; здравствена заштита и спасување на граѓани и добра, кои се составени од претставници на ресорните министерства, надлежни органи, градоначалници и однеодамна дополнети со членови на администрацијата на ЗЕЛС, поточно со координаторите на соодветните Комисии кои функционираат во рамките на ЗЕЛС.

Takim i dytë me Gupin punues për decentralizim

Grupi punues për decentralizim, më pesë mars, në Ministrinë për vetëqeverisje lokale, e mbajti takimin e dytë, ku përveç përfaqësuesve nga ministrinë përkatëse morri pjesë edhe një anëtarë përfaqësues i BNJVL-së. Në mbledhje ishte biseduar për përgatitjet rreth përpilimit të raportit dyvjeçar për procesin e deritanishëm të decentralizimit, që duhet të jetë i financuar në rrjedhat e muajit të ardhshëm. Të pranishmit biseduan edhe për aktivitetet rreth përgatitjes së Planit Akcionar të GPD-së deri më vitin 2010. Disa ditë para kësaj mbledhje, me titull „Përforcim të punës dhe funksionim të nëngrupeve“ për anëtarët e 10-të nëngrupeve tematike u mbajt punëtori në të cilën u diskutua rreth fillimit me realizimin e fazës së dytë nga projekti „Ndhimë teknike për implementim dhe koordinim të procesit të decentralizimit“ financuar nga UE dhe i udhëhequr nga Agjencioni Evropian për Rekonstruim. Nëngrupet tematike janë nga lëmia e planifikimit hapsinor; zhvillimit ekonomik lokal; kulturë; arsim; mbrojtje sociale dhe për fëmijë; veprimtari komunale; mbrojtje të mjedisit jetësor; sport dhe rekreim; mbrojtje shëndetësore dhe shpëtim të qytetarëve, organet kompetente, kryetarë dhe tashmë edhe me plotësim të anëtarëve nga administrata e BNJVL-së, më saktësisht me koordinatorët e Komisioneve që funksionojnë në kuadër të BNJVL-së.

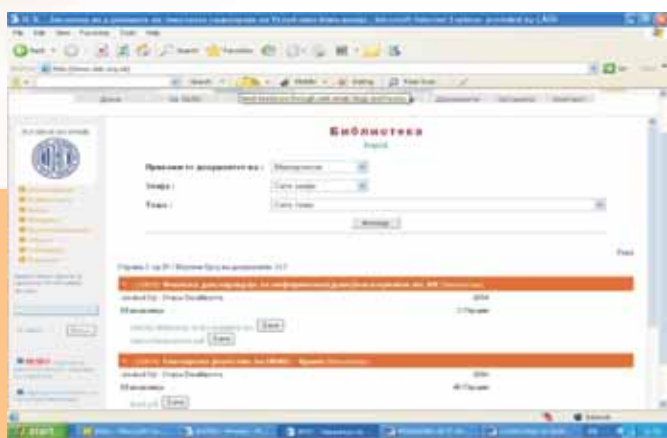
ЛОГИН ИНФОРМАЦИИ

Корисни документи во категоријата Библиотека

ЛОГИН менито е дел од интернет страницата на ЗЕЛС – www.zels.org.mk. Тој е поделен во неколку категории во кои се внесуваат документи на македонски, албански и на англиски јазик.

ЛОГИН менито ги содржи следниве категории: легислатива, библиотека, вести, фондови, евроинтеграција, обуки, календар и линкови.

Библиотека е пакет од различни видови ин-

LOGIN INFORMACIONE

Докumente shfrytëzuese në kategorinë Bibliotekë

LOGIN menyja është pjesë e veb faqes së BNJVL-së - www.zels.org.mk. Ajo është e ndarë në kategori në të cilën futen dokumenta në gjuhën maqedone, shi qpe dhe angleze. LOGIN menyja përmban këto kategori: legjislative, bibliotekën, lajme, фонде, eurointegrime, trajnime, календар

формации (документи) и е најобемната категорија по однос на бројот на внесени документи. Покрај текстови, во Библиотека може да се најдат и друг вид документи како слики, презентации, графיקони, табели...

Во Библиотека можете да ги најдете актуелните теми како Виенската декларација за дивни живеалишта во Југоисточна Европа чии потписник е и Република Македонија, Националната стратегија за вработување со Акциониот план, Правилата за работа на месните заедници во општината, секторските упатства за оцена на влијанието врз животната средина и многу други.

Корисниците на информациите од ЛОГИН базата на податоци се и главни извори на нови и употребливи за другите информации. Доколку сметате дека некој документ заслужува да биде прочитан и споделен со другите општини во Република Македонија и пошироко испратете го во ЗЕЛС и ќе биде поставен во категоријата Библиотека.

dhe linqe.

Biblioteka është pako informacionesh dhe dokumentesh dhe është kategori lidhur me numrin e dokumenteve. Përveq teksteve, në Bibliotekë mundeni të gjenden dhe lloj tjetër dokumenti si fotografi, prezente, grafikone, tablo...

Në Bibliotekë mundeni t'i gjeni temat aktuale si Deklaratën e Vienës për vendbanime të egra në Evropën Juglindore nënshkruese e së cilës është edhe Republika e Maqedonisë, Strategjinë Nacionale për punësim me Planin Akcionar, Rregullat për punën e bashkësive vendore në komunë, udhëzimet sektoriale për vlerësim të ndikimit ndaj mjedisit jetësor dhe shumë tjera.

Shfrytëzuesit e informacioneve nga LOGIN baza e të dhënave janë burime kryesore për informacione tjera të reja dhe të përdorëshme. Deri sa konsideroni se ndonjë dokument meriton të jetë i lexuar dhe i ndarë me komunat tjera në Republikën e Maqedonisë dhe më gjërë dërgoni në BNJVL dhe do të jenë të vendosura në kategorinë Bibliotekë..

www.zels.org.mk

03.2007

IMPRESSUM

Извршен директор на ЗЕЛС;
Душица Перишиќ
Заменик извршен директор
Ардита Дема
Уреднички колегиум;
Душица Перишиќ, Весна Арсовска,
Наташа Вртеска,
Виктор Арнаудоски

Ристо Равановски бр.3,1000 Скопје, П.Фах377
тел.02/3099-033,факс: 02/3061-994,

Подготовка за впечат: АКАДЕМСКИ ПЕЧАТ
Печати: АКАДЕМСКИ ПЕЧАТ-СКОПЈЕ

Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së
Dusica Perishic
Drejtor ekzekutiv
Ardita Dema
Bordi redaktues
Dusica Perishic, Vesna Arsovska,
Natasha Vrteska, Naim Etemi,
Viktor Arnaudovski

Risto Ravanovski 3, 1000 Shkup P. Fah 377
tel.02/3099-033, fax: 02/3061-994,

Pergatitje per shtyp: АКАДЕМСКИ ПЕЧАТ
Shtyp: АКАДЕМСКИ ПЕЧАТ SKOPJE

ЦЕНОВНИК за рекламен простор

1/1 последна колор
страница ..... 450 евра

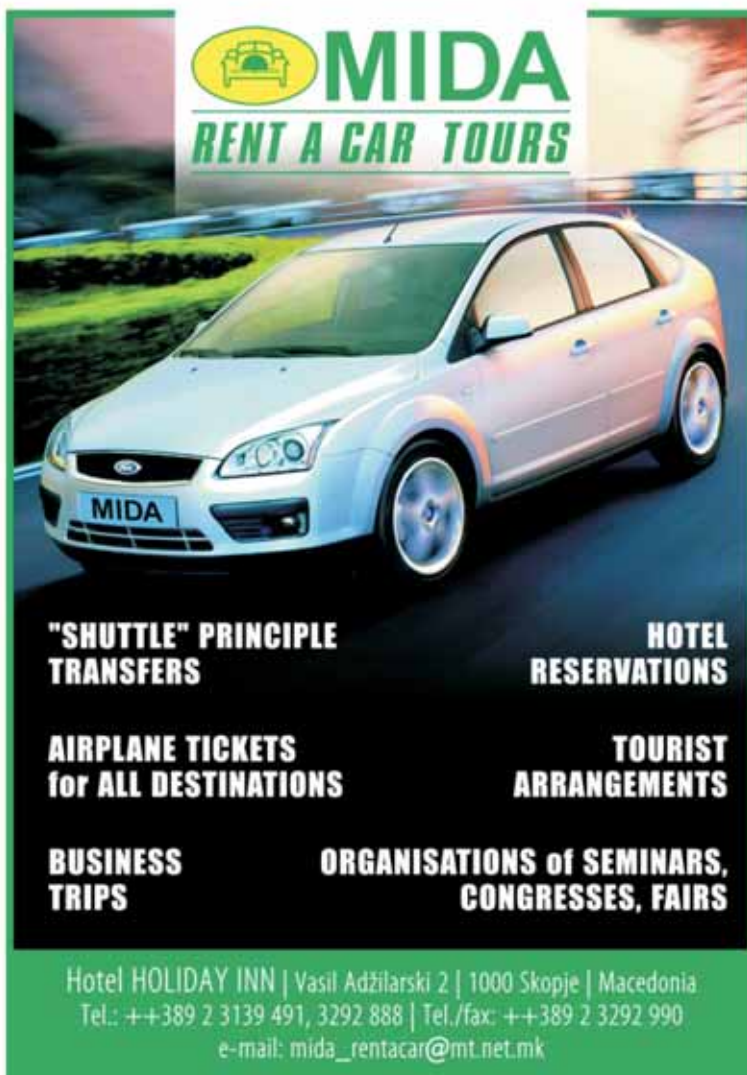
1/1 внатрешна (последна)
колор корица ..... 400 евра

1/4 прва колор корица..... 400 евра

1/1 внатрешна (прва)
колор корица ..... 600 евра

Попусти:

- за договор во времетраење
од 3 месеци..... -5%
- за договор во времетраење
од 6 месеци..... -10%
- за договор во времетраење
од 12 месеци ..... -15%
- за плаќање однапред
дополнителни ..... -5%

MIDA
RENT A CAR TOURS

**"SHUTTLE" PRINCIPLE
TRANSFERS**

**HOTEL
RESERVATIONS**

**AIRPLANE TICKETS
for ALL DESTINATIONS**

**TOURIST
ARRANGEMENTS**

**BUSINESS
TRIPS**

**ORGANISATIONS of SEMINARS,
CONGRESSES, FAIRS**

Hotel HOLIDAY INN | Vasil Adžilariski 2 | 1000 Skopje | Macedonia
Tel.: ++389 2 3139 491, 3292 888 | Tel./fax: ++389 2 3292 990
e-mail: mida_rentacar@mt.net.mk

МАКЕДОНСКИ БИЗНИС СИСТЕМИ

Атинска 12
1000 Скопје
тел: 02 3090 990

e-mail: mbs@mbs.com.mk

Почитувани градоначалници,

По долгогодишно истражување и проверка на софтверот, развоен тим на ДРЖАВНИОТ АРХИВ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА и МАКЕДОНСКИ БИЗНИС СИСТЕМИ изработија **СОФТВЕР ЗА КАНЦЕЛАРИСКО И АРХИВСКО РАБОТЕЊЕ** со кој се заменува рачното водење на деловодникот и помошните книги.

Поливалентноста на **СОФТВЕРОТ** овозможува надградба за воведување на **ЕДНОШАЛТЕРСКИ СИСТЕМ**.

За краток период **МАКЕДОНСКИ БИЗНИС СИСТЕМИ** го инсталираа софтверот во секоја 4 (четврта) општина во Република Македонија.

Започнете ја Новата 2007 година со современ начин на работење!

Придружете ни се!

